

V. évfolyam
2007. 5. szám
Megjelenik
kéthavonta
450 Ft

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

Jókai Anna

Adjatok, adja-
tok, amit Isten
adott...

Erkel Tibor

A zenész-
dinasztiák
tovább
éltek
és
élnek
ma is

Tőkés László

Unió,
Erdéllyel! –
az össz-
magyarság
érdekében

Blanckenstein Miklós

A Jóistennek
nagy ajándéka volt
a városmisszió

Morvai Krisztina

Célom, hogy beteljesítem a
Jóiistentől kapott küldetésem

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2007-BEN

**KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! 300.000 – 380.000,- Ft/m² áron**

Dugonics utca 56.

**Budapest XIV. kerület
Dugonics utca 56.** 49, 50, 54, 59 és 70 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2007. 09. 30.

**Budapest XIV. kerület
Kövér Lajos tér 32/b.** 33, 54, 57, 75, 84 és 93 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2007. 09. 30.

**Budapest XIII. kerület
Rokolya u. 22.** 80 m²-es
tervezett átadási határidő: 2007. 10. 30.

**Budapest XIV. kerület
Szentés u. 37.** 59 m² es
tervezett átadási határidő: 2007. 10. 30.

**Budapest XIV. kerület Kerékgyártó út
36-38. szám** 38, 50, 64, 66, 67, 69 és 119 m²-ig
tervezett átadási határidő: 2007. december

Kalocsai u. 51. 36 m²-es lakás
azonnal beköltözhető!

XIV. ker. Róna u. 103/b
Telőtér: nettó 100 nm-es szerkezetkész lakás

Kerékgyártó u. 36-38.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30, mobil:06-20-9-345-935

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

Játszani szerető olvasóink
figyelmébe ajánljuk ezt a képet!

Egy híres kolostorunk látható a fenti képen. Aki beküldi szerkesztőségünkbe a kolostor nevét és helyét, azok között kisorsolunk egy **KOLOSTOROK MAGYARORSZÁGON** című kártyajátékot. Az ajándékot a **Civertan Grafikai Stúdió** ajánlotta fel (www.civertan.hu) a nyertesnek.

A megfejtést levélben:

1148. Bp., Nagy Lajos király útja 47/a
vagy email-ben:

szentkereszt@szentkereszt.hu-ra
kérjük küldeni.

Előző havi játékunk nyertese:

Deák Ilona Hajnalka, Sáp- gratulálunk!

„Rakj rendet az életedben”

2007. nov. 16-18. (péntek estétől vasárnap délig)

ÉLETRENDÉZŐ LELKIGYAKORLAT,

vezeti: Gáspár István atya

Címe: „Minek gyónjak, hogyan gyónjak?”

ADVENTI LELKIGYAKORLAT

Vezeti: Kárpáti Sándor atya

2007. dec. 7-9. (péntek este- vasárnap délig)

Mindkét lelki gyakorlatra jelentkezni a Ház elérhetőségein:

Mater Salvatoris Lelki Gyakorlatosház és Konferenciaközpont

2100 Gödöllő-Máriabesnyő

Kapucinusok tere 3.

Tel.: +36 28 420 176

Tel./Fax: +36 28 510 742

matersal@invitel.hu

mater.salvatoris@vaciegyszegmegye.hu

http://www.matersalvatoris.hu

HOTEL VERITAS

MEGNYITOTTA KAPUIT BUDAPEST LEGJÁBB SZALLODÁJA
A VÁROSKÖZPONTTÓL 10 PERC SÉTÁRA, BEVEZETŐ ARAKKAL!
PRÓBÁLJA KI ON IS, NEM FOG CSALÓDNI!

Budapest XIV. ker., Magyoródi út 8.

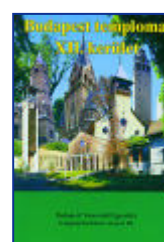
Tel.: 273-2250, 273-2235

Mobil: (06-30) 934-2541

Fax: 222-4792

Internet: www.hotelveritas.hu

e-mail: hotelveritas@axelero.hu

Budapest templomai: a Budapesti Városvédő Egyesület sorozata

Megjelen az Egyesület Templomtörténelmi Csoportja budapesti templomokat bemutató sorozatának ötödik kötete. A csoport 1988-ban alakult, célja, hogy a főváros minden templomában, felekezeti különbség nélkül, képekkel illusztrált történelmi és művészeti összefoglaló függjön. Ezekből a szövegekből készül a könyvsorozat.

A könyvek az Egyesületben (1053 Bp., Kossuth L. u. 14-16.) és egyházi boltokban kaphatók.

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Bayer Emil, Gréczy László,
Forgács Renáta, Frigyesy Ágnes,
dr. Kis Boáz, dr. Kovács János, Kovács
Mária, Kubányi Andrea, Negyela László,
Németh Andrea, Pálffy Mária, Rácz Kristóf
László,
Somogyi György, Szilágyi Ferenc,
dr. Udvarhelyi Olivér

Címlapfotó: Szőrényi Örs

A lapot kiadja:

Veritas Invest Zrt.

1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984
e-mail: szentkereszt@veritas.hu
A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága
1008. Budapest Orczy tér 1.
Előfizethető valamennyi postán,
kézbesítőknél,
e-mailen: hirlapelfozetes@posta.hu
faxon: 303-3440
További információ: 06 80/444-444

Külföldi előfizetés:

Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)
1008. Budapest Orczy tér 1.
levélcím: HELIR 1900 Budapest
Fax: 303-34-40

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
2901 Komárom, Igmándi út. 1.
Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, nem látásban (2Kor 5,7)

Kedves Olvasó!

Gondolkozzunk Jézus tanítása szerint

„Szüntelenül imádkozzatok” 1. Thess. 5,17

Hogy helyes, vagy helytelenül gondolkozunk az imádságról, az attól függ, milyen az elképzelésünk róla. Ha úgy imádságra úgy tekintünk, mint a tödő lélegzésére, amely nélkül nem élhetünk, akkor helyesen gondolkodunk. A lélegzés szakadatlanul folyik, anélkül, hogy ennek tudatában lennénk. Nem mindig vagyunk tudatában annak sem, hogy Jézus állandó és tökéletes kapcsolatban tart minket Istennel – mégis így van –, ha engedelmessékedünk neki. Az imádság nem gyakorlás, hanem élet.

Tartsuk magunkat távol mindattól, ami gátolja feltörő jöházaikat Istenhez. „Szüntelenül imádkozzatok” – azaz mindig őrizzük meg a szívünkben a jövő imádkozást.

Jézus soha nem tesz említést meg nem hallgatott imádságról. Határtalanul bizonyos volt abban, hogy az imádság mindig meghallgatásra talál. Megvan-e bennünk is a Szentlélek által ez a kimondhatatlan bizonyosság, amely Jézusban megvolt az imádsággal kapcsolatban? Vagy azokra az időkre, sérelmekre gondolunk, amikor úgy éreztük, hogy Isten látszólag nem felelt imádságunkra, mert nem történt kedvező változás az életünkben. „Kérjétek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek.” (Máté 7,8) – mondja az apostol. Még ha mondjuk is, hogy „de nem” – Isten a neki tetsző legjobb módon hallgatja meg kéréseinket, nemcsak néha, hanem minden időben. Lehet, hogy a meghallgatás közvetlen bizonyítékát nem mindig azon a területen találjuk meg, ahol szeretnénk, de Isten soha nem hagy minket cserben, és segít, hogy megtaláljuk az általa felkínált megoldást. Mindaz, amit Jézus mondott az imádságról, természetfeletti kinyilatkoztatás.

Üdvözléttel:

lapalapító-főszerkesztő

Tartalom

Az IMA az ember legszentebb cselekedete 3. rész.....4. old.
Ismét halottainkra gondolunk.....5. old.
„Én egy Krisztus-központú világban bízom
és hiszek!”.....6-7. old.
Kodály az én emlékeimben.....8-9. old.
Az emberi méltóság védelmében.....10-12. old.
Unió, Erdéllyel!.....13. old.
A városmisszió tanulságai.....14-15. old.
A fény erőt ad színcimnek.....16-17. old.

6-7. old.

18-19. old.

Jubileumi keresztszentelés Izsákon..... 17. old.
„Legyen a zene mindenkié”.....18-19. old.
Szeretet.....19. old.
Poszter.....20-21. old.
Báró Radvánszky Albert emlékezete.....22-23. old.
Deák téri táblák.....23. old.
Szent Erzsébet nyomában zárandokoltunk.....24. old.

Szent Erzsébet Okleveleket adtak át Pusztamérgesen..25. old.
A keresztény pszichológia eredménye.....26-27. old.
Test és lélek.....28. old.
Mi az egyház?.....28-29. old.
Egy igaz templom.....29. old.
Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola,
Gimnázium és Kollégium.....30. old.

26-27. old.

36-37 old.

A rejtélyes lécső.....31. old.
Református hírek.....32-33. old.
Kerékpárral Európa országaiban.....34. old.
Szent Kereszt Ifjúsági Találkozó.....35. old.
A Római Magyar Akadémia.....36-37. old.
Megrendelés és előfizetés.....38. old.
Magyar fiatalok sikerei Liverpoolban.....39. old.

A Zsoltármagyarázatok előszavában így ír Ullmann Péter atya: „Izrael közel 3000 éves imakönyvét az Új Izrael is magáénak tartja. A zsoltárimádság a keresztények ajkán a dicséret áldozata, melyet Jézus által mutatnak be a Mennyei Atyának. A zsoltárokat imádkozta az Úr is, és kifejtette jelentésüket tanítványainak. A tanítványok a zsoltárok segítségével tudósítanak a húsvéti eseményről, s az apostoli igehirdetésben számtalanszor hivatkoznak rájuk. Tehették, mert ők voltak a tanúi annak, hogy a zsoltárok teljes értelme Krisztusban nyilvánult ki. Ezt az egyházatyák egyöntetűen vallották, és szentbeszédekben, a vitairatokban állandóan idézték a zsoltárokat. A püspökök feladatuknak tartották, hogy sorozatos szentbeszédekben kifejtsék híveiknek az egyes zsoltárversek Krisztusban beteljesült értelmét. A 150 zsoltár a második évezred végén is az Egyház mindennapi kenyere: papok, szerzetesek, világiak szent szolgálatának, a zsolozsmának legfőbb eleme.”

Izrael zsoltárai a vallási líra kincstárát jelentik számunkra. A Zsoltárok könyve 150 zsoltárból álló gyűjtemény. A héberben a zsoltárkönyvet Tehillimnek, himnuszoknak nevezik. A cím legtöbbször mizmór, amely zenei kíséretet tételez fel, amit a zsoltár szó ad vissza helyesen. A zsoltárok némelyikét éneknek nevezik.

Az irodalmi műfajok:

1. Himnuszok. Ilyen zsoltár sok van. Mindegyikük Isten dicséretére hívó felszólítással kezdődik. Ebben az együttesben tárgy szerint kétféle zsoltárt lehet megkülönböztetni: Sionénekeket (46., 48., 76., 87.) és Isten királyságának zsoltárait (47., 93., 96-98.).

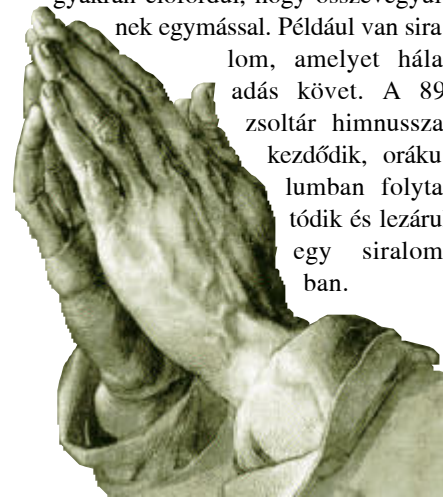
Az IMA az ember legszentebb cselekedete 3. rész

A zsoltárok

2. Könyörgések vagy a szenvedés zsoltárai. Ezek nem éneklék Isten dicsőségét, hanem hozzá fordulnak. A zsoltárban arra törekszenek, hogy könyörrültre indítsák Istent. Ezek a könyörgések lehetnek kollektívek vagy egyéniek.

3. Hálaadás: az ima meghallgatásáért. Elég sok van belőlük (18., 21., 30., 33., 34., 40., 65-68., 92., 116., 118., 124., 129., 138., 144.). Ezek is lehetnek kollektívek vagy egyéniek.

4. Eltérő műfajok és műfajok keveréke. A műfajok között a határ bizonytalan és gyakran előfordul, hogy összevegyülnek egymással. Például van siralom, amelyet hálaadás követ. A 89.

zsoltár himnusszal kezdődik, orákulumban folytatódik és lezárul egy siralomban. A királyi és messiási zsoltárok: Nátán jóvendöleése (2 Sám 7) az első láncszeme a tulajdonképpen messiási jóvendöleésnek, amelyek a Messiásra, Dávid fiára vonatkoznak. Ez olyan jóvendöleés, amely Dávid házának állandóságára mutat. Ez a messiási jelleg megvan a 2., 72. és 110. zsoltárookban és az Újszövetség gyakran idézi a 110. zsoltárt.

A zsoltárok és az istentisztelet: A Zsoltárok könyve Izrael vallásos énekeinek a gyűjteménye. A hagyomány, amely Dávidnak sok zsoltárt tulajdonít, őrá viszi vissza az istentisztelet megszervezését, beleértve az énekeseket is (1 Krón 25), továbbá a régi szövegeket, amelyeket táncolva adtak elő Jahve előtt (2Sám 6,5 és 16). Sok zsoltárnál találunk zenei vagy liturgiai megjegyzést. Ezeket a templom területén belül énekeltek. A „lépcsőénekek” (120–134. és 84.) a zarándokok énekei voltak, amikor a templomba vonultak.

Tehát: a Zsoltárok könyvét a templomban éneklésre használták, és a zsinagóga

után ezt tette a keresztény Egyház is. A címek alapján 77 zsoltárnak a szerzője Dávid, őt kell tartani „Izrael énekei mesterének”. Neki jelentős szerepe volt a választott nép lírájának kialakításában. A Zsoltárok könyvének kialakulása hosszú folyamat eredménye. Előbb különálló részgyűjteményekből állott. A gyűjtők munkáját jelzi az istennevek használata: hol Jahve, hol Elohim.

A Zsoltárok könyvét öt könyvre osztották fel. Egymástól rövid doxológiák választják el őket. A 150. zsoltár hosszú és bezáró doxológia, míg az első zsoltár mintegy bevezetésül szolgál az egész könyvhöz.

Összefoglalva: A zsoltárok az Ószövetség imái voltak. Isten sugalmazta az érzelmeket, hogy gyermekei miképp tiszteljék és milyen szavakat használjanak. Ezeket vették ajkukra Jézus, a Szent Szűz, az apostolok és az első vértanúk. Az Egyház változtatás nélkül megtette őket hivatalos imájának. Az Újszövetségben a hívő dicsőíti Istent és hálát ad neki, mivel kinyilatkoztatta belső életének titkát, Fia vérével váltotta meg, és kiárasztotta rá Lelkét. Minden zsoltár szentháromsági doxológiával fejeződik be: Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek. A zsoltárokból megénekeltek remények megvalósultak, a Messiás eljött, uralkodik és minden népet hív, hogy zengje dicséretét.

1. zsoltár: A két út

Boldog ember, aki nem indul a gonoszok tanácsa nyomán, aki nem jár a bűnösök útján, és nem vegyül a csúfot űzők közé.

Aki örömet leli Isten törvényében, s parancsairól elmélkedik nappal és éjjel. Olyan, mint a víz partjára ültetett fa, amely kellő időben gyümölcsöt terem, és levelei nem hervadnak. Siker koronázza minden tettét.

Nem így a gonoszok, egyáltalán nem.

Pelyvához hasonló, amelyet sodor a szél. A bűnösök nem állnak meg az ítéletkor, sem a gonoszok az igazak közösségében. Isten ugyanis őrzi az igazak útját, de a gonoszok útja pusztulásba visz.

Pálffy Mária

Ismét halottainkra gondolunk

Amikor e sorokat írom s kitekintek az ablakon, látom: felhők sírnak esőkönnyeket. Talán ők is a közelgő szomorú és mégis elgondolkodtató ünnepre gondolnak. Igen, a Reformáció és Mindenszentek ünnepe után újra Halottak napja következik.

Temetőink ismét megtelnek a sok-sok emlékező gyászolóval, virágokkal, gyertyák és mécsesek fényével. Szeretteink odalenn alusszák örök álmukat s mi idefent emlékezzük. Gondolataink ilyenkor sokfélék. Eszünkbe jut, hogy vajon életükben megtettünk-e értük mindent, adtuk-e azt a szeretetet, amely után – talán titkon – sóvárogtak, kértük-e tanácsait az öregeknek, faggattuk-e őket családjunk múltjáról, fiatal éveikről. Ha nem, hát ennyivel szegényebbek lettünk.

És gondolunk gyalázatos gonoszítottak áldozataira, az értelmetlen háborúkban, törzsi viszályokban elpusztult öregekre, anyákra, gyermekekre és hősi halottainkra...

Kérve kérek, Kedves Olvasó, próbálj a gyertyák fényében tanulságokat levonni. Igen: amit

elmulasztottunk a már megholtakkal, azt cselekedjük a még élőkkel! Nyújtsunk jobbot embertársainknak, próbáljunk szeretetet gyakorolni, hiszen ezzel mi is gazdagodunk. Gyámolítsuk az öregeket, oldjuk fel magányukat, beszéljünk velük. Törődjünk az elesettekkel, feledjük el a pénz mindenhatónak kikiáltott hatalmát, azt a szót, hogy gyűlölet, és idézzük fel az alázat fogalmát. Próbáljunk arra is gondolni, hogy az erőszak erőszakot szül, hogy a cél nem szentesíti az eszközt... Próbáljunk meg már egyszer reménykedni egy tisztességesebb, jobb világban – de tegyünk is ezért!

Ismét halottainkra gondolunk. Igen: próbáljuk tisztelni, elfogadni egymást, fajra, felekezetre való tekintet nélkül... És az év egyik napján se feledjük: gyarló földi életünk véges s egyre közelebb az a nap,

amikor meg kell állnunk az Örök Bíró előtt, akinek ítélete megfellebbezhetetlen! Ősz van. A hallgatag

mit kellett volna másként csinálnunk s mi az, amit meg kellett volna tennünk – de talán nem tettük meg magunkért, szeretteinkért, embertársainkért.

És végiggondolhatjuk: mi mindent kellene a jövőben tennünk: gyermekeinkért, az öregekért, az elesettekért, betegekért, szegényekért. És itt nem csak anyagiakra gondolok, hanem nagyban a nagybetűs Szeretetet diktálta tettekre.

Nem szeretnék felsorolásba kezdeni, hiszen ha elgondoljuk, akkor a szívünk diktálja a teendőket, melyeket nem csupán egy alkalommal kell lebonyolítanunk, aztán minden mehet megint tovább, hajszolhatjuk a pénzt, a néha mértéktelen élvezeteket, az anyagi javak minél nagyobb mennyiségének megszerzését.

Mi emberek – kivétel nélkül – igen gyarlók vagyunk. De csak rajtunk áll, hogy meglassuk hibáinkat s igyekezzünk azok ellen küzdeni...

Kedves Olvasó! Ne feledd azt sem, hogy az adventi időszak kettős ünnep. Hiszen várjuk Jézus Krisztus

erdők már a tetre készülnek. A temetők mécsvilága is ellobban, de fényük égjen szívünkben tovább, lankadatlanul...

Advent

A szó latin eredetű és mint azt csaknem mindnyájan tudjuk – eljövotelt jelent. Igen, eljövotelt és várakozást.

Az adventi népszokások, az adventi koszorú, a gyertyák gyújtása, mind-mind a szó szoros értelmében szívét melengetőek. Várjuk Karácsonyt, Jézus születésének ünnepét és feltöltődünk szeretettel, az ajándékozás örömeivel, a családi kör melegeivel. Minden ünnep egyben mérföldkő is és most ünnepi időszakról beszélvén, gondolnunk kell avagy lehet arra is, hogy egyben számvetést is tehetünk: mit tettünk jól s mit rosszul az év során,

dicsőséges második eljöttét is és ezzel együtt az Utolsó Ítélet napját. Csupán rajtad áll, hogy e napot hitetlenséggel, gúnyos mosollyal, félelemmel avagy örömmel várod.

A mi jószágos, megbocsátó Mennyei Atyánk segítsen Téged abban, hogy tisztán láss... A klímaváltozás, a természeti katasztrófák növekvő sűrűsége és sok más jel figyelmeztet a fentiek szükségszerű átgondolására...

Késő ősz van. A nappalok rövidebbek, a Természet téli álomra készül. Meleg szobánkban a gyertyák szelíd fényénél töltünk el naponta pár csendes percet és gondolkodjunk...

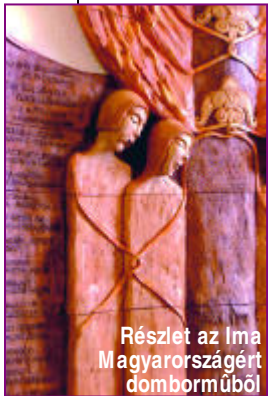
Bayer Emil

„Én egy Krisztus-központú világban bízom és hiszek!”

Beszélgetés Jókai Annával 75. születésnapján

Optimista pesszimizmus

- mi leszek, ha nagy leszek?
 - színésznő vagy apáca
 - de mindenképp írok remeket
 - a világ csodái majd s szeret
- mi vagyok, ha már vagyok?
 - afféle férfias női lélek
 - amíg írok: alig élek
 - de sorsot nem cserélek
- mi leszek, ha már nem leszek?
 - közömbös lexikonadat
 - „magyar írók” címszó alatt
 - egy keskeny utca az omló városszélén
 - hiányos név egy csúnya paneliskolán
 - csak az Isten tart majd számon
 - talán.

Részlet az Ima Magyarországért domborműből

És mi lett Jókai Anna?

Talán Tenke Sándor fogalmazta meg igazán Jókai Anna Breviáriumának előszavában: „Jókai Annát és alkotásait az írás iránti alázatosság és pontosság, a lényegre törekvés, az emberi élet egzisztenciális problémáinak és összefüggéseinek, az értelmes élet (és halálhoz vezető út) lehetőségeinek bemutatása jellemzi. Bibliai tárgyú írásait pedig a Szentírás ismerete és a reformáltakra jellemző tisztelete. Aki tudja, hogy a »Szentírás nem cél, hanem eszköz; közvetítő és közvetítendő.«. Művei nagy részének műfaját az irodalomtörténetesek nehezen tudják meghatározni, maga az író is küszködik vele. Írásainak nagy része spirituális értelemben keresztény mű (nem csak vallásos). Műveinek ismeretében kiemelhetjük: keresztény, aki római katolikus vallású, de ez nem jelenti azt – fogalmazza meg egy helyütt –, hogy oda vagyok lecövekelve. Minden olyan vallással rokonságot érzek, amelyik a Krisztus-impulzus köré rendezi önmagát. Egész életművének ismeretében kijelenthetjük: Jókai Anna az egyik legnagyobb magyar és keresztény író.”

Hogyan lesz valaki íróvá? Ön a pedagógusi pályáját csérelte fel az írói hivatásra, olvasói legnagyobb örömére.

Az ember nem maga dönti el, s nem csak az akartól függ, hogy mivé válik. Én hiszek abban, hogy bizonyos indíttatásokat magunkkal hozunk az életünkbe. Gyermekkoromtól rendkívül erősen vonzott a könyvek világa. Amikor már elemista voltam és tudtam írni, olvasni, apró kis versikéket írtam. Gyermekkoromban vignettát ragasztottam a könyvembe, és beleírtam, hogy Jókai Anikó, költőnő tulajdona. Költőnő igazából nem lett belőlem, prózáiról vagyok még akkor is, ha néha egy-egy versima kiszakad a szívemből. Közvetlenül az érettségi után nem vettem fel az egyetemre, sok mindent kipróbáltam. Voltam könyvelő, népművelő, és amikor tanár lettem – igaz, csak a levelező tagozaton tudtam megszerezni a diplomát, bár ki-

Dedikálás

Jókai Anikó

Első szentál dozás

Érettségizős korban

tüntetéssel –, már két gyermek édesanyja voltam. Még nem íróként kerültem be a tanításba, az oktatásba. Akkor már dolgozott bennem a vágy, hogy nem tudok megelégedni azzal, hogy csak egy vagy két, vagy három osztálynak mondok valamit, hanem szélesebb körben kellene megnyilatkozni. Ennek ellenére nagyon szerettem tanítani, a diákjaim közül még most is sokan megkeresnek, visszajárnak. Jószerivel az iskola volt az egyetlen hely, ahonnan jó emlékekkel távoztam a munkahelyeim közül. Az iskolával párhuzamosan, a 60-as évek közepén életem fölött bennem újra ez a gyerekkori vágy, hogy „nem középiskolás fokon” – ahogy József Attila is mondta – kellene valamit közvetíteni a világnak.

Az egyik előadóesten mesélt egy bemutató magyar óráról.

Akkor gimnáziumi tanár voltam és több kötetes díjazott író, nagyon sokan jártak az óráimra. Kíváncsiak voltak rá – nem mindig jóindulattal –, hogy tanít Jókai Anna. Nagyon szerettem a bemutató anyagot a magyar órákon, megköveteltem, hogy a légy szárnya se rebbenjen. A walesi bárdokat tanítottam, ami egy kiválóan előadható mű, és abban az osztályban, ahol ez a bemutatóóra volt, volt egy epilepsziás kislány, aki akkor volt általában rosszul, ha valami nagy szellemi, lelki hatás érte. Annyira figyelt, annyira szerette a walesi bárdokat, hogy amikor fölpillantottam, észrevettem, hogy a szemei kezdenek üvegesek lenni, elkezdett egy kicsit izzadni, sápadni, éreztem, hogy nemsokára jön a nagy roham. Tusakodtam magamban, hogy mi az előbbre való: hátha nem kap rohamot és akkor be tudom fejezni a bemutató olvasást, de aztán győzött a jobbik énem, letettem a könyvet, elnézést kértem a hallgatóságtól, kivittem a kislányt a folyosóra, megmosdattam, lenyugtattam, így elkerültük a rohamot. Azóta is büszke vagyok arra, hogy egy ilyen helyzetben, amikor választani kellett a művészet tolmácsolása és az emberiség között, az emberiséget választottam.

Helyesen döntött. Írói múltjában kutatva nem találtam semmi olyat, amit ma nem lehetne vállalni.

Ez nekem egy nagy ajándék, hogy most, amikor az újra kiadandó életműsorozatom elbeszéléskötetét rendeztem sajtó alá, egyetlenegy olyan novellát sem találtam, és a kisregények között sem volt olyan, amelyről azt éreztem volna, hogy manipulált volt. Tehát ma is ugyanúgy vállalható. Végtelen örömmel, hálaival töltött el, hogy amit kipróbáiban meg lehetett írni, mindazt a fájdalmat, keserűséget, reményiséget már megírtam. Ez jó érzés. Ugyanakkor arra is figyelmeztetett, hogy ez egy olyan pálya, aminek ha az ember már elért a csúcására, akkor nagyon meg kell fontolni, mit tesz még ezután hozzá.

Csontos János, a kitűnő publicista szerint, ha lehet illesztet megállapítani, akkor a Jókai Anna-életmű csúcса alighanem a *Ne féljete!* című regény. Ön is így érzi?

Igen, én is így gondolom, hogy nagy epikában a *Ne féljete!*-nél többet nemigen tudnék létrehozni. De ez nem azt jelenti, hogy ne lenne folyamatosan olyan tervem, hogy amit még hozzá tudok adni az életművemhez, azt ne tegyem meg. Bizonyos értelemben filozófiai, bölcséleti összefoglalásnak tartom az idei könyvemet is, a *Godot megjött* című, műfajilag eléggé körülhatárolhatatlan alkotást, ami nem is teljesen regény, nagyon sok benne a lírai beszéd, ugyanakkor drámai formában keletkezett. Ez új műfaj, amit én misztériumjátéknak neveztem el, de bizonyos fókig ez összegezte azt az életművet, amely kissé elvon-

Mezey Katalinnal a Széphalom Könyvműhely igazgatójával

tabb síkon beszél arról, milyen állapotban van a mai emberiség és hazánk is.

Még egy pillanatra visszatérnék a *Ne féljete!*-re. Azt hiszem, hogy a kiadásban csúcsot döntött. Hányadik kiadás jelenik meg most?

Huszadik. Udvardy Erzsébet gyönyörű festménye fogja most épp díszíteni a borítót, ennyiben megújult.

Igen gazdag életművéből mit szeretne, ha megmaradna az utókorak?

Az előttünk járó írók közül is soknak látszólag csak egy-két könyvük terjedt el szélesebb körben, ugyanakkor a többi is megvan valahol. Én abban bízom, hogy amíg el nem égnek a könyvtáraink, amíg lesz emberi szem és emberi szív, amely be tudja fogadni az írást, mindenkinek más lesz, ami számára megmarad. Én, Jókai Anna, az író, aki ma vagyok, ha olvasóként 200 év múlva szembesülnék valamilyen módon a műveimmel, majdnem bizonyos vagyok benne, hogy a *Ne féljete!*-et tartanám ilyennek, valamint a Mérleg nyelvének összes esszéit és az Apokrif imáimat.

Milyen érzés az, hogy szobrászművész is megírt az alkotása? A Magyar Szentek templomában a templom falába került az Ima Magyarországért pár sora.

Sőt a Krónikás ének 1956–2006 című apokrif imavers is, amely tulajdonképpen az Ima Magyarországért ikertestvéreként született. Nagyon megtisztelő érzés, ha az ember még életében agyagba vésvé láthatja sorait, hiszen mindkettőből a saját kézírásommal

Férjével, Dr. Kapocsi Sándorral

és a saját aláírással vannak részletek. A Magyar Szentek templomában másféle művészeti ábrázolás nincs is, mint ez a két mű. Mindkettőt a kiváló Majzik Mária készítette, aki egyébként a Himnusz szobrot is létrehozta, amelynek fővédnöke voltam. Az is csodálatos, hogy Kocsár Miklós egy gyönyörű kórusművet írt az Ima Magyarországért című műből, a nyíregyházi Szabó Dénes, Kossuth-díjas karnagy vezényletével a Pro Musica kórus énekelte, CD-n is megjelent. Ez nagy tisztség egy írónak, és hálás vagyok érte.

II. János Pál pápával személyesen találkozott. Milyen emléket őriz erről a találkozásról?

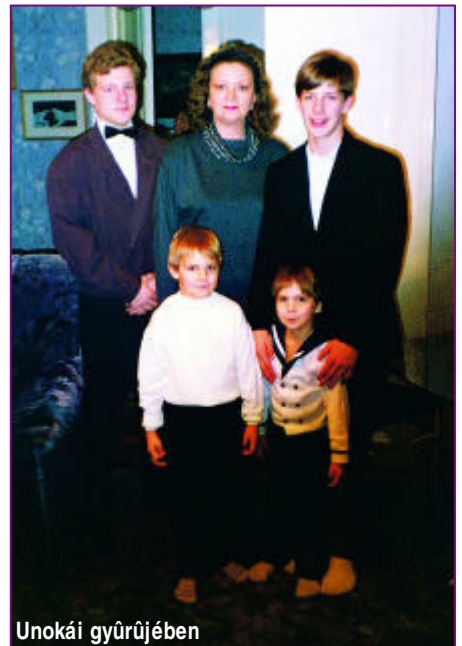
Egy csodálatosan meleg, szeptember végi napon jutottam el II. János Pálhoz Mádl Ferenc társaságában, aki bemutatott a pápának. Tartottam attól, hogy a pápával való találkozást a külsőségek fogják felemészteni. Kicsit soknak tartottam a gardistákat, a protokollt. Ez az érzés csak akkor szűnt meg, amikor a pápa dolgozószobájához érkeztem, ahol egy egyszerű csuhába öltözött szerzetes őrizte az ajtót. A törékenység volt az, ami a szívem mélyéig hatolt. Nagyon beteg ember volt már a pápa, azonban olyan fizikai túlmutató erőt sugárzott, amit példaértékűnek éreztem későbbi életre. Egy rendkívül szép, gyöngyház olvasót kaptam tőle. A világban sokan nem értették ezt a szent embert. Néhányan azt mondták, hogy ilyen beteg, rossz állapotban miért nem mond le. Én azt éreztem, hogy ebben az a nagy, hogy az utolsó pillanatig szolgál. Ez példaadó volt. A beszélgetés arra korlátozódott, hogy Mádl Ferenc elmondta, hogy ki vagyok, mit csinálok Magyarországon, és a pápa megáldott. Még előzőleg, amikor a pápa Magyarországon járt, egy értelmiségi találkozón személy szerint is említette a nevemet, hogy a lelkek építésén dolgozom Magyarországon. Nyilvánvalóan ezt egy egyházi vezetőtől tudta meg. Tehát egy kicsit úgy éreztem, hogy tényleg áldással próbálok csinálni azt, amit életemben teszek.

A Szent Kereszt Magazin olvasói nevében a 75. születésnapjára kívánjuk, hogy a pápai áldás kísérvé, valamint az Ön felé irányuló nagy szeretet és tisztelet övezzé élete végéig és azon túl is.

A jókívánságokért cserébe küldöm a kedves olvasóknak az *Életmű* című meditációm, melyet a 70. születésnapomra írtam, de most is aktuális.

Az életmű

Megszemlélem. Az átlagosnál magasabb méretre varrtam, hozott anyagból. Valami tartós, meleg, fejen keresztül bebújós ruhát. Se gomb, se masni. Csak a cérna az, ami néhol kicsillan. Arany szál, mégis fekete-dik. Kinek alkalmi, kinek köznapi viselet. Én ebben halok is – és ebben halok majd. Nem fényes lamé, nem tapadós bársony, nem gyönyörű selyem. De nem is merev poliészter. Nem bolyhosodó, piszokfogó flanel, nem átlátszó muszlin, nem foszladozó tüll, nem csipke-nosztalgia. Tiszta, élő gyapjú. Fehér alapon sűrű

Unokái gyűrűjében

mintázatú. Hatásában színjátékos, a rátekintés és a megvilágítás szöve szerint. De nem „fregoli”, nem kétszínű.

A szabásmintát kaptam. Csak egy egészen kicsit igazítottam rajta. Most készen van. Vasalást nem igényel. Jó az esése. De maradt egy darabka; úgy tetszik, főleg. Morzsolgatom a tenyeremben.

Talán egy gallérra való?

– Túl hivatalos.

Talán egy öv?

– Mesterkéltén összeszorít.

Talán egy zseb?

– Ha üres, lelapped. Ha teli van, kidudorodik.

Talán egy fodor?

– Kései izlésficam.

Akkor szabó?

– Nem antik, csak ósdi.

Jóemberek... mit kezdjek a maradékkal?

Valami újba kéne fogni. Csinálni egy formabontó koldustarisznyát. Adjatok, adjatok, amit Isten adott...

Gréci László

Erkel Tibor

Kodály az én eml

1933-ban, valamikor május elején találkoztunk először. Persze, nem személyesen, de lélekben annál inkább. Édesanyám sem ismerte Kodályt, talán hírből sem, nevelési elveiről is csak tőlem szerezhetett tudomást, úgy 15–20 évvel később, amikor azt már magamnak is behatóan kellett tanulmányoznom.

Anyánk gyönyörű népdalokat dalolt magának, s nekem, ezt tudom. Azt is tudom, hogy amikor édesapám késő délután hazatért az uradalom földjeiről, megmosakodván első dolga volt a zongora mellé ülni. Változatos, de mindig **értékes komolyzenét** játszott. Maga és környezete öröme.

Mindezt abból gondolom, sőt tudom, hogy megszületésem után, – hiszen, majd csak '34-ben születtem –, sem tettek másként. Miért is tettek volna, ha saját életüket is e módon tették széppé. Így, ősz fejjel, – immár a betöltött 70 utáni éveimet számolom –, lett biztos számomra, hogy nagyon szeretett szüleim őseik gyakorlatát örökölték tovább, amikor - világra jöttömet megelőzve-, kezdték meg zenei nevelésemet.

Még iskolába kerülésem előtt jó pár, a mienkéhez hasonló család belső életébe pillanthattam be. Ők ugyanis, lévén Édesapámhoz hasonlóan a Nagyváradai Káptalan birtokainak irányítói, a Hajdú-Bihar megye szélén fekvő Iráz templomában gyűltek össze minden vasárnap; majd mise után hol az egyik, hol a másik család adott otthont egy-egy ünnepi eszmecsérének. No nem szárazon! Legalább egy hatalmas pogácsás tál (fenséges tepertős!), meg édes süteményes került az asztalra, de ha úgy hozta sora, volt e kettővel kerekítve teljes ebéd is, jóféle frissítőkkel.

A férfiak, az ebéd utáni *füstölés* békéjét keresve, a dohányzóba vonultak vissza. A „világ dolgairól” ott elhangzottak még nem igen érdekeltek bennünket, de hogy ki hova szeretné küldeni a gyerekeit az iskolát megkezdeni vagy éppen folytatni valamely középiskolában, az már annál inkább. Természetesen Debrecenbe, hiszen számunkra az volt a Város! A nagyobbak, tanítási szünetekre hazatérve, már hozták a híreket. Az ő révükön bőséges és mesés tájékoztatókkal rendelkezünk a debreceni Svetits leánynevelő intézetről – (volt abban az iskolában minden: elemi gyakorló-iskola, – 10 éves koromig magam is ott tanultam-, gimnázium, polgári, tanítónőképző és konviktus is, ahol a vidéki leányok szállást kaptak.); meg persze a Piaristákról is, ahol a fiúk tanulhattak hasonló módon, a svetitses alapozás után.

Ezek a beszélgetések soha sem hagyták ki a Debreceni Városi Zenedét. Mert zenét, valamilyen hangszert vagy éneket *közülünk minden gyerek* tanult. Gyakran a gimnázium befejezéséig, vagy még tovább is. Hogy mit, azt természetesen csak tervezgetés szintjén kerítették szóba. A döntést, későbbre hagyva, leggyakrabban a Zenede tanáira-igazgatójára bízták, hiszen ehhez nekik kellett érteniük!

Aki az előző bekezdésekből arra a következtetésre jut, hogy *akkor, a '30-'40-es években* Magyarországon mindenki tanult zenét, amíg be nem fejezte a középiskoláit, az téved. Ezt nem állíthatnám. De közülünk, akik vidéken, modern városi léttől elzárt körülmények között, egyfajta középosztályos jólét-félében éltünk; akik szüleink *életstílusát*, gyakran hivatását is örömmel készültünk követni, tehát közülünk igenis, szinte mindenki tanult. Korán megismertük, majd élvezni is tudtuk, hogy a magunk kedvére vagy mások kedvére való zenélés magasabb szintre emeli hétköznapijainkat, az ünnepeink pedig üresek lehetnek nélküle.

Ebből a típusból Kodály szeme elé bőségesen került példa. A mi családunk, az Erkelek életformája nem volt elszigetelt jelenség, s ha a zenét oktatók, illetve általában a muzsikuskok a modern szót –

„*tesztelés*” – nem is használták még, a zene iránt érdeklődő szülők gyermekeinek *családi háttérét* a nagy tiszteletben álló zeneiskolák ugyancsak felmérték. A mérések azt igazolták, hogy a nemzedékeken keresztülfelövő zenetanulás, a rendszeres, otthoni családi „zenefüzdő” jobban tanuló, összeszedettebb, szellemileg és fizikailag egyaránt teherbíróbb fiúkat-lányokat eredményez.

Különös körülmények között tárta elénk a Mester ezt a tapasztalati tényét. **1952** koraőszén történt, még a kemény Rákosi-korszakban, amikor a Zeneakadémia – emlékeim szerint – X-es tantermében eligazításra rendelték az intézményi vezetőket: a Zeneakadémiáról, az Erkel Ferenc Zenei Gimnázium és Szakközépiskolából és, természetesen a Bartók Kollégiumból is, ahol mi, vidéki diákok lakunk. Akkor még gimnazisták és akadémisták együtt. Magam is jelen voltam.

A párttitkár (a neve elveszett a történelem homályában) a *szociális arányszám* kötelező betartatását helyezte kilátásba (!) a következő tanévre, sőt fenyegetett egyfajta válogatással a már akkor ott tanulók között is. (Ezt az eljárást ma és mindenkor „*numerus clausus*”-nak hívják, és nagyon-nagyon elítélik, ha velük teszi valaki.)

Megmagyarázom a boldog tudatlanok kedvéért, hogy mi is volt ez a szociális arányszám a mi esetünkben: **a Zeneakadémiára – a már eredményes felvételit tett hallgatók közül is – csak számszerűen ugyanannyi munkás-, paraszt- és értelmiségi fiatal kerülhetett be művészjelöltnek!** Az úgynevezett osztályidegen diák akkor jöhetett szóba, ha a szülei, eredeti foglalkozásukból (gyárigazgató, ház-, illetve bérháztulajdonos, intéző, táblabíró stb.) kirúgatván, már olyan régen végeztek folyamatosan fizikai munkát, hogy feltűnés nélkül munkás (paraszt) származásúnak regisztrálhatták magukat. Persze, remélve, hogy egy kevésbé rosszul alakuló személyzetis, ha észreveszi is, majd szemet huny az eredeti származás felett.

Kodály néhány szolgálatkészen lihegő, demagóg hozzászólást kívárt, aztán szót kért. A megszólítást mellőzöm, mert

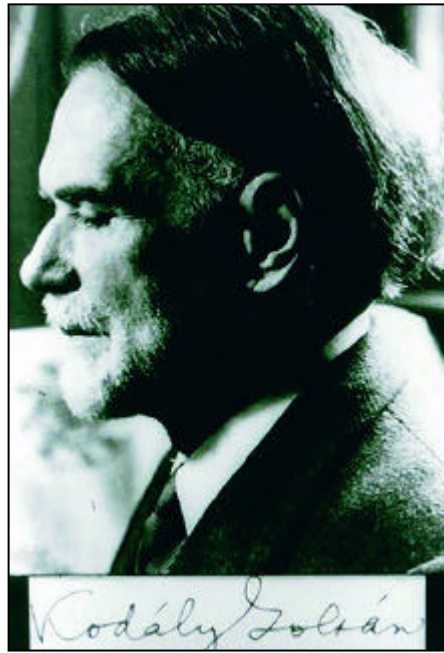
*Először biztosítottuk zeneszerző diáktársainkat, hogy műveiket ezután nem a fiókoknak írják, hanem azok majd a mi előadásunkban meg is szólalnak! A gyakorlat a szervezettel együtt átvándorolt a Zeneakadémiára is. A későbbiekben jelentősen hozzájárult az új zeneszerző nemzedékek világsikerének megalapozásához.

ékeimben

elképzelhetetlen volt valaha is az „*elvtársak!*” szót Mesterünk szájából hallani, vagy a szájába adni. Zathureczky Ede hegedű-művész főigazgatónk köszöntése után is csak alig pár szót szólt:

„Mint azt a kedves Kollegák bizonyára tudják, Dávid királynak 700 hárfása volt. Most tekintsenek szét e terem széksorai között! E hárfások számos utódját ismerhetik fel közöttünk, akik nemzedékről nemzedékre örökölt és továbbbeszolt tehetségükkel adják tovább tudásukat. Kiváló muzsikusok. Ezért, **nem támogatom én** az ilyenféle válogatást.”

Hangos nevetés robbant ki, bár emlékezem, hogy sokan, ki tudja miért, megsértődtek. Én a múltból ily módon felidézettek felé dicséretnek véltem Kodály szavait és föltétlenül eredményesnek a jelen szempontjából. A 70. születésnapjához közelítő Kodály érvelésével senki sem mert szembeszállni. **Akadémiánkon nem vezették be a szociális arányszám gyakorlatát.** Nálunk a zenész-dinasztiák

tovább éltek és élnek ma is. Viszont évről évre számos tehetséges munkás és paraszt fiatal került be oda, például a hajdani, akkorra bezárt egyházi iskolák konviktusos tanulói közül, vagy a hihetetlenül eredményes tarhosi, bentlakásos zeneiskolából.

A történetnek még nincs vége. Néhány héten belül, a Rákosi-korszak legkeményebb évei egyikének folyamán lezajlott a magyar oktatásügy első és még évekig egyetlen sikeres rendszerváltó tette! A fentebb idézett zenei gimnázium néhány

kiváló diákja – megelégedvén a kerületi pártvezetés sajátos diktatúráját – az őszi diákvezető-választásnál puccsot hajtott végre, a legdemokratikusabb eszközökkel: követelte, hogy az előző vezetőség minden tagját külön-külön értékelhesse a **diákság**, majd a már táblára írt **megválasztandók listájával** tehesse ugyanezt. Végül, követelte, hogy **minden új, megnevezett jelölt, aki 50% + 1 jelölést kap, szintén kerülhessen a táblára és – természetesen – lehessen szavazni rá.**

Csak az, aki tudja, hogy egy ilyen puccsra esetleg gyanút fogott Igazgatóság az összes értelmi szerzőt kicsapathatta az ország valamennyi iskolájából, csak az értékeli a diákok tettét.

Amúgy igen sikeres választás volt. Az új vezetőség **minden tagja**, az elmúlt évtizedek során egyetemi tanár, megbecsült tudós, – előadó vagy – alkotóművész lett, esetleg intézményvezető vagy országos irányító személyiség. (Névsor a szerzőnél.) Számomra legkedvesebb tettük a Fital Zeneszerzők Csoportjának létrehozása volt. Hihetetlen hasznossága mellett* a neve megragadóan kedvesre tömörített „FöZöCsö” formájában máig megmaradt, létezik. Mindez elképzelhetetlen lett volna Kodály példamutató, diktatúrát bénító fölénye nélkül. Nem gondoltunk mi erre, csak éreztük bátorító jelenlétét.

Erkel Tibor

II. János Pál alakját formázták a tűz lángjai egy lengyelországi emlékműnepségen, az egykori pápa halálának évfordulóján, jelentette a Vatikáni Hírügynökség (VNS) hétfőn. A tudósítás szerint a csodaszámba menő jelenés az egykori pápa szülőhelyétől, a dél-lengyelországi Wadowicétől nem messze történt a Matyska-dombon. (Fényképpel!)

Az „Urunk Golgotája” néven emlegetett dombot sokan megmázták idén április 2-án, II. János Pál halálának második évfordulóján, hogy a tetején közösen imádkozzanak.

Köztük volt Gregorz Lukasik, egy fiatal munkás, aki főleg azért tartott a menettel, hogy kipróbálja új fényképezőgépét. Több felvételt készített a

Csodás fényképfelvétel

hegytetőn rakott tűzről, és otthon azt vette észre, hogy az egymásba fonódó lángok mintha a pápa alakját formáznák meg, amint kinyújtott jobbával áldást oszt.

Lukasik beszámolt a képekről a helyi papnak, aztán hírük eljutott Stanislaw Dziwisz krakkói püspök, az elhunyt pápa titkárának fülébe, majd végül a Vatikán is tudomást szerzett a csodás fotókról.

Jarek Cielecki, a VNS főnöke személyesen utazott Lengyelországba, hogy meginterjúvolja az amatőr fotográfust. Cielecki szerint a felvételeken látható lángok sziluettje valóban hasonlít „II. János Pál, az Isten szolgájának” profiljára. Lukasik határozottan állítja, hogy nem szerkesztette meg a digitális felvételeket számítógép segítségével és hangsúlyozta, hogy személyesen akarja átadni őket XVI. Benedek pápának.

Forrás: Internet

Az emberi méltóság védelmében

Épp egy évvel ezelőtt ünnepeltük volna az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóját, amikor a Magyar Rendőrség megtámadta az ünnepségről gyanútlanul hazainduló, Fidesz-rendezvényen részt vevő tömeget. Az Ön fejlett igazságérzetének köszönhetően alakult a *Civil Jogász Bizottság*, amely feladatául tűzte ki az ott megsérült, ártatlan, jogsértett emberek védelmét.

Október 23-án úgy viselkedtek a rendőrök, ahogy az instrukciókat kapták, hogy hányan sérültek meg, még mindig nem tudjuk. Folyamatosan derült ki: újabb és újabb emberek jelentkeztek, akik nem mertek kórházba menni, vagy nem mertek mentőt hívni, mert féltek a retorziótól. Ezért inkább orvos-ismerőssel láttatták el a sérüléseiket, vagy a családi orvoshoz fordultak, és megkérték, ne jelentse sehol a dolgot. Olyan sérültek is előkerültek, akikről eddig nem hallottunk. Tegnap találkoztam valakivel, aki elmondta: a Madách térnél letérdelt a rendőr és célzott gumilövedéket adott le a hölgy mellébe, amely miatt mai napig rákellenőrzésekre kell folyamatosan járnia. A hölgy fiát hátba lőtte a rendőr. Elképesztő dolgok történtek. Sokkoló számaink sajnos igazak. A rendőrök csupán egy szemkilövést vállaltak magukra, de ez egyszerűen nem igaz. Szőőr Anna kolléganőm végezte a vizsgálatok eme részét, 14 személy-

rülés keletkezett csak október 23-án! A Ne féljetek Alapítvány, melynek szintén kuratóriumi tagja vagyok, két megvakult embernek biztosított anyagi támogatást. A történelem másik csoportja a koncepciók eljárások. Szeptember 19-én és 20-án éjszaka a Kossuth térről békésen hazafelé menő demonstrálókat összeverték, rabszállító autóba tették, beszállították a börtönbe, majd megkínózták és eljárásokat indítottak ellenük. Ezek a bünvádi eljárások hosszú hónapokon át folytak. A Civil Jogász Bizottság készítetett egy DVD-felvételt a sértettek meghallgatásairól, ahol az emberek nagyobb csoportja megszólalt. Azok az emberek, akik vállalták a nyilvánosságot, vállalták az arcukat, a nevüket, velük szemben kénytelen volt a hatalom megszüntetni a koncepciók eljárásokat. Akiket viszont lebeszéltek arról, hogy vállalják a nyilvánosságot, ne legyenek bátrak, hunyáskodjanak meg, ne panaszkodjanak, stb., ellenük még mindig folyik az eljárás. Illetőleg már ítéletet hoztak velük szemben.

Nem tudjuk, de nem is akarjuk rákényszeríteni magunkat olyanra, aki fél vagy aki nem mer beszélni. A napokban szólalt meg az Echo tévében Fodor Gábor török szakos bölcsészhallgató, akit két hetet kínóztak a börtönben. Vagy az a két kislány, most érettségiztek, elmondták, hogy „csoporto-

san felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszakkal” vádolták őket! Őket is összeverték, megkínózták a Rádió

Kedves Asszonyom! Kedves Uram!

Erkölcsei és anyagi támogatását szeretném kérni Civil Jogász-Bizottságunk további munkájához.

Az „alternatív bizottságban” dolgozó hét jogász úgy döntött, hogy alapítványt hozunk létre, s tevékenységünket a 2006. szeptember-októberi rendőri brutalitásokat, önkényes letartóztatásokat feltáró jelentésünk elkészítése után is folytatni fogjuk.

Az egyik tervünk a jelentés minél szélesebb körben történő nyilvánosságra hozatala Magyarországon s külföldön egyaránt. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy mind a magyar lakosság, mind a „nagyvilág” megismerje az igazságot, s pártpolitikai szempontokon felülemelkedve elítélje az emberi jogok durva és tömeges megsértését, követelje a hasonló tragédiák megelőzését

Úgy érezzük, hogy az ország jelenlegi helyzetében további komoly feladataink is vannak a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok védelme terén. A kormánytól és a pártoktól független szakmai, emberi jogi szervezetként véleményformáló tényezővé szeretnénk válni Magyarországon. Ahogy eddig, úgy továbbra

udvarán. Gyakorlatilag mindegyikük arról számolt be, hogy megszüntették az ellenük indított eljárást. Ez nagy eredmény!

is rendszeresen és folyamatosan jelen szeretnénk lenni a sajtóban és a médiában, mindig bátran kiállva az elnyomás és a jogsértések ellen, s ugyanakkor tárgyyszerű és megbízható információt adva az aktuális jogi-szakmai kérdésekről. Szeretnénk rendszeresen konferenciákat, emberi jogi szakmai-napokat szervezni, kiadványokat megjelentetni.

Mindehhez nélkülözhetetlen, hogy a munkánkat ismerő és elismerő emberek támogatásnak bennünket, részben anyagilag, részben tanácsaikkal, útmutatásukkal. Kérem, kövesse az Október 23. Bizottság Alapítvány az Ember Jogaiért munkáját honlapunkon és a médiában, s lásson el bennünket ötletekkel, tanácsokkal. Kérem továbbá, hogy anyagi lehetőségeihez mérten segítsen minket pénzületi támogatással is, hogy az Ön közreműködésével minél több fontos célt kitűzhessünk és minél több feladatot megvalósíthassunk a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok védelme terén. Honlapunk címe a következő:

www.oktober23bizottsag.hu. E-mail címünk: bizottsag@oktober23bizottsag.hu

Szeretettel és köszönettel

Morvai Krisztina a Civil Jogász Bizottság társelnöke

Megnéztem a Civil Jogász Bizottság honlapján az életrajzi adatait és meglepődve olvastam, hogy orvosnak készült. Hogy lett végül is jogász?

Szabó László csodálatos magyar tanáromnak köszönhetem az Apáczai Gimnáziumban, mert rávilágított: a jogfosztottságtól legalább annyi ember szenved, mint a különböző betegségektől. Rádöbbentem, hogy az orvosi hivatásban is az emberekkel való kapcsolatteremtés vonz, tehát sokkal kevésbé a manuális része, a fizikai része, mint inkább a lelki. A jogfosztottság, a méltóság sárba taposása, az emberi jogok semmibe vétele s ennek korrekciója, hogy olyan helyzetbe kerülök a hivatásomban, hogy képes leszek segíteni a megtaposott méltóságú embereken, ez nagyon vonzott.

Hogy látod a nők helyzetét: maradhat-e csinos és vonzó egész napos munka után egy hölgy, aki mindemellett legyen jó háziasszony, ugyanakkor szerető asszony és feleség?

Igazságtalanságnak tartom a nők túlerhelyességét. Azt fogom nagy előrelépésnek tartani, amikor az igazságosság és a szeretet fogalma nem vagylagosan jelennek meg az emberi kapcsolatokban, hanem is-is. Szeretjük egymást és ezért igazságosak vagyunk egymással, például a családi munkamegosztásban. A nőknek, miközben sze-

rencsés esetben van hivatástudatuk, mint önnek és nekem, azért a háztartásért, a gyermeknevelésért, a családi otthon melegéért szintén mi tekintjük magunkat száz százalékig felelősnek, és halálos büntudatunk van, ha ennek nem tudunk megfelelni. Úgy érezzük, mintha valami rettenetes bünt követnének el azzal, hogy egyébként halálra fárasztva magunkat végezzük a munkánkat és gyakoroljuk a hivatásunkat. Ez alapvetően igazságtalan. Az igazságosság azt jelentené, hogy megosztjuk egymás között a feladatokat, hisz a család közös vállalkozás! Hisz két felnőtt ember közös akarata kell a családalapításhoz.

Krisztina, ismerte görög katolikus Nagypját?

Nagyon korán, harmincvalahány!!! éves korában meghalt. Még az édesanyám is alig ismerte saját apját. De hiszem, hogy a Szentlelken keresztül egyengeti az utamat. A megtérésemet is ő segítette. Édesanyám nagyon eltávolodott a hittől, amikor meg kellett élnie, hogy 1946-ban, a kommunizmus kezdetén, az oroszok bejövetelekor elveszítette görög katolikus pap édesapját, s a 28 éves nagyanyám ott maradt öt gyermekkel özvegyen! A gyermekek azt élték meg, hogy uram Isten, hát miért tetted ezt velünk? Vagy nincs Isten, vagy olyan rossz, hogy nem akarunk vele barátkozni. Elfor-

Lányaim:
Lili

Vera

Sára

dultak Istentől, s én egy generációval később éreztem a nagyon erős hívást. Egész gyermekkoromban azt éltem át: ha bementünk egy templomba, édesanyám azonnal sírni kezdett. Annyit tudtam, hogy a nagypapa pap volt, s valahogy ezzel függött össze a sírása. Belém ivódott, ha megéreztem a tömjén illatát, vagy beléptünk egy templomba, rögtön összeszorult a gyomrom. Jaj, Istenem, anyu már megint zokog. Mert eszébe jutott, hogy amióta Nagypapa meghalt, nekik milyen katasztrofális életük volt.

Elég, ha annyit mondom: 1956-ban, amikor keresztapám egy hazafias vers kapcsán bíróság elé került és három év fegyházatot kapott, az ügyész azt mondta: – Kérem súlyosító körülményként figyelembe venni, hogy a vádlott görög katolikus pap fia! Miközben szerencsétlen alig ismerte az apját és addigra rég meghalt a papa. Édesanyjától azt hallotta állandóan az anyám, hogy édes Klárikám, húzd meg magad, maradj csöndben, ne beszélj, örüljünk, hogy egyáltalán életben hagynak bennünket. Mi vagyunk a legnagyobb ellenségei a rendszernek, klerikális reakciók. Nekem viszont erős megtérési élményeim voltak 14 éves koromban, egyedül mentem elsőáldozónak, és érzem, hogy a Szentlelken keresztül a Nagypapa igenis közbenjár értem.

Milyen érdekes, Krisztina ellentmondott a Ne beszélj, kislányom, mert bajod származhat belőle intelmeknek! Édesanyjáról meséljen valamit, aki, mint tudjuk: manőken volt...

Anyám nagyon szép, de egyébként a lelke is szép. Sokat megfordul a Polgárok Házában, ahol most beszélgetünk. Tevékenykedik a polgári körökben. Ő is elkezdte fiatal korában ezt az igazságkereső, ellenálló hangot. Csak neki egyfajta fogságot jelen-

Doktorrá avatás, 1986

szembe dicsérni, de hogy érzi: nem nagyon veszélyes, ha egy nő szép és okos is egyben. Én már többször hallottam férfiakat viccelődni azzal, jó, ha egy nő szép, de ne legyen okos!

Ki mondja ezt, az itt a kérdés. Mert egy igazán férfias férfinak fontos az, hogy társa, partnere legyen. Lassan elmúlnak azok az idők, amikor a férfiasság fogalma azt jelenti, le tudok-e szorítani egy nőt, terrorizálni tudom-e, cselédsorba tudom-e tenni stb. Nem ettől férfias valaki. Hanem attól, hogy egy erős nőt társként el tud-e fogadni, és egymással partnerként tudnak-e élni. Ez fontos feladata a férfiaknak. Az emberi kapcsolatok igazságosabbá tétele, s ezáltal a nők erősebb pozícióba segítése nem hogy ellenkezik a gyermekek világra hozatalának igényével, hanem ez erősíti majd a nők elszántságát, hogy merjenek gyermekeket világra hozni.

Úgy kerek a beszélgetésünk, ha megemlíti három gyermekét, kettő közülük iker, akik, mint nyilatkozta, nagyon boldoggá teszik Önt.

Lili 17 éves, csodálatos lány, ő örökölte a Nagymama szépségét. 180 centi magas, hónaljig érő lábakkal, egészen elképesztő szépség. Felnézek rá sok mindenért, nagyon fegyelmezett, jólelkű, klassz lány, akinek nehézséget jelent, hogy kevés önbizalma van. Az egyik legnagyobb ajándék, amit neki adhattam az életben: a hit. Látom, hogy ő most 17 évesen olyan erős hitű, mint amilyen én lettem 31-32 éves koromban. Remélem, más minőségű lesz az élete

tett a szépség. Őt felfedezték, és rátették erre a pályára, hogy

a párkapcsolatban, az életben azáltal, hogy erős hitű. Katolikus iskolába jár, nagyon jó közösségbe tartozik.

Az ikrek: Sára és Vera nagyon különbözőek.

Édesanyammal, amikor Ő sztármanőken volt, én meg óvodás

ő szép, megy a kifizetés és fotózzák.

Nem akarom

lesznek. Amikor hozták őket a pólyában, Sára úgy nézett ki, mint egy párttitkár a volt Szovjetunióból. Valóban teljesen kopaszon, szigorú szemekkel nézett körül a világba. Vera pedig a szöges ellentéte: hullámos, szép hajjal, nőies arccal, és megszeppenten húzta be nyakát a pólyába. Születésüktől kezdve teljesen különbözőek, de nagyon szeretem mindhármukat.

Mit tart legfontosabbnak az életben?

Hogy azt a küldetést, melyre a Jóisten szánta az embert a világra, be tudja teljesíteni. Folyamatosan kell imádságban kérni a Jóistent, hogy világosítson meg engem arról, mi végre vagyok itt a világban? Egyetlen ember sem jött véletlenül a világra! Van egy küldetésünk, amelyre engem a Jóisten szánt és szán, ahogya a Jóisten tervei- ben szerepelek, s ez mindig megújul. Van egy hosszú távú terve velem, s vannak hétértől hétre tervei, amiket meg kell tőle kérdeznem, hogy segítsen meglátni, s adjon erőt hozzá, hogy be tudjam tölteni küldetésemet, ez a legfontosabb.

Szokott Vele beszélgetni?

Állandóan. Szent Ignác lelkigyakorlatra járok a jezsuitákhoz, csodálatos dolog a szent ignáci módszer, a szemlélődés, melynek az a lényege, hogy egy-egy bibliai szereplő helyébe hogyan élem bele magam. Ezáltal egyre jobban megismerem Jézust, próbálok hozzá hasonlóvá válni, mert minden keresztény ember példaképe Krisztus. Ha megismerem, jobban megszeretem, egyre mélyebb a kapcsolatunk, s akkor jobban élhetek a parancsai szerint...

Frigyesy Ágnes

Unió, Erdéllyel

Az összmagyarország képviselője kíván lenni Tőkés László

Az egész magyarország pártokon kívüli és felüli képviselője kíván lenni Tőkés László, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke az Európai Parlamentben, aki 2007. október 24-én sajtótájékoztatót tartott Budapesten, a Vármegye Galériában.

Szilágyi Zsolt, Tőkés László kampányfőnöke felidézte az elmúlt egy év történéseit. Mint mondta, épp egy évvel ezelőtt indult a felkészülés az Európai Parlamenti választásokra. Az *Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács* képviselői már akkor javasolták: álljon össze egy *erdélyi magyar nemzeti* közös lista, de az RMDSZ ezt elutasította. Tőkés László független jelölt hat erdélyi szervezet felkérésére indult az európai parlamenti választásokon. A pártok jelöltjeinek kétszáz ezer aláírást kellett összegyűjteniük, míg az önálló jelöltnek százezeret. Tőkés Lászlónak hat hét alatt sikerült összegyűjteni a mintegy száznegyvenezer aláírást. Szilágyi Zsolt kitért arra a friss hírre, mely szerint november 25-én az európai parlamenti választások napjára *Traian Basescu* államelnök népszavazást írt ki az egyéni választókerületi rendszer bevezetéséről. Szilágyi szerint ez talán még növeli a választásokra jogosult állampolgárok aktivitását. A kampányfőnök bejelentette: 10 nappal ezelőtt indult el Tőkés László honlapja www.tokeslaszlo.ro és www.tokeslaszlo.eu címen, mely rekordszámú (kb. tízezer) érdeklődőt vonzott ez ideig.

Tőkés László szerint önálló magyar érdekképviselőre van szüksége az erdélyi magyaroknak, mely nincs alárendelve semmiféle más érdeknek. Véleménye szerint az RMDSZ nem képviseli a magyarság érdekeit, s már rég megdőlt *Markó Béla* azon teóriája, mely szerint az RMDSZ-en kívül nincs élet. Tőkés a határok feletti nemzetstratégia képviselője kíván lenni, aki nem csupán az erdélyi magyarság, hanem az összmagyarország érdekeit kívánja érvényre juttatni.

– Hogyan képviselné az RMDSZ az er-

délyi autonómia megvalósulását Európában, amikor Erdélyben sem képviselte – jelentette ki Tőkés László. Véleménye szerint Európában mindenféle kérdésről hallhatunk: roma-kérdés, homoszexualitás

délyben (*Nagybánya, Avasújváros, Zilah és Kraszna-mihályfalva*). Egy nyilvánosságra került belső RMDSZ-es dokumentumra hivatkozva közölte: fennáll a veszélye annak, hogy a Tőkés László elleni negatív kampány részeként a Fidesz elnökének látogatását az RMDSZ megzavarja. Erről tájékoztatták Orbán Viktort is, aki nem mondta le útját.

Mint ismeretes: Orbán Viktor, a Fidesz elnöke október 6-án Nagyváradon jelentette be, hogy pártja Tőkés Lászlót támogatja, s társai-
val annyiszor mennek Erdélybe, ahányszor a püspök hívja őket. Orbán, aki egyben az Európai Néppárt (EPP)

alelnöke, azt is kijelentette: az EPP is támogatja Tőkést.

Tőkés László újságírói kérdésre kijelentette: – Merő szemfényvesztés arról beszélni, hogy ő kockáztatná az erdélyi magyar képviseletet az Európai Parlamentben. – Nekem jelentett volna kockázatot, ha egy süllyedő hajóra felülök, és hitelessé teszem őket – mondta. Az RMDSZ által felkínált első vagy második helyet „rozoga, meglékelt, nem bejutó helynek” nevezte.

Szilágyi Zsolt kampányfőnök szerint Tőkés Lászlónak kétszeres esélye van a bejutásra, mert neki 2,8 százalékot, míg az RMDSZ színeiben induló jelölteknek 5 százalékot kell elérniük a bejutáshoz. – Tőkés megmentheti a brüsszeli erdélyi magyar képviseletet, ugyanis a leadott szavazatok harmincötödét kell összegyűjtenie – mondta.

kérdése, ám nincs magyar kérdés. Az RMDSZ jelenlegi európai parlamenti képviselői tudatosan elsikkasztották az erdélyi magyarok ügyét. *Új honfoglalásról* beszélnek, miközben mi továbbra is hontalanok vagyunk Romániában. Sőt további tévesztés az osztályrészünk – mondta. Az EMNT elnöke szerint az erdélyi honfoglalást nem téveszthetjük össze a parlamenti helyekkel. Rámutatott: az RMDSZ megosztotta a magyarságot és sokan új szervezeteket hoztak létre. Ám az erdélyi magyarság érdeke, hogy pártokon kívüli és felüli képviselője legyen, aki a határok feletti nemzeti érdekvérvényesítést tűzte ki célul.

Szilágyi Zsolt mindehhez hozzáfűzte: Tőkés László sajátosan erdélyi és összmagyar képviselet megvalósításán fáradozik, aki egy személyben képvisel nemzeti, keresztény és demokrata értékrendet. Tőkés püspök kampányának jelmondata: *Unió, Erdéllyel!* Szilágyi Zsolt kitért rá: Orbán Viktor hétvégén látogatást tesz Er-

Frigyesy Ágnes

A városmisszió tanulságai

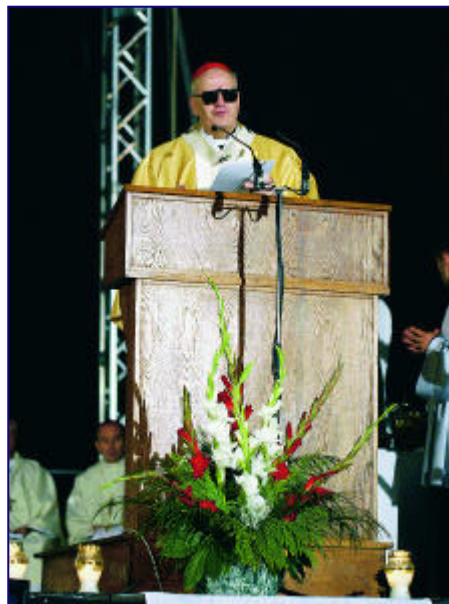
A plébániai kiadványok és internetes oldalak szerkesztőinek VI. találkozására került sor október 5. és 7. között a verbiták budatétényi lelkigyakorlatos házában, ahol Blanckenstein Miklós pasztorális helynök, rektor, a városmisszió egyházmegyei koordinátora csaknem másfél órás előadásban foglalta össze a városmisszió tapasztalatait. Az alábbiakban rövidítve közöljük **Blanckenstein Miklós a ty** beszámolóját.

„Számításunk szerint négy-ötezerre tehető azok száma, akik aktívan a maguk misszióját végezték. Nagyon sok segítséget kaptunk a katolikus sajtó különféle egységeitől, amelyek egyértelműen felzártak az akció mellé mind az előkészítésben, mind a városmissziós hét lebonyolításában. A Mária Rádió a kongresszust és néhány kiemelt eseményt folyamatosan és tökéletesen közvetített. Az interneten a teljes hanganyag megtalálható és letölthető.

A városmissziós programfüzet összeállítása igényelte a legtöbb munkát. Több mint 1400 programot kellett rendezni a hozzá kapcsolódó egységekkel együtt és elektronikus úton feldolgozni. A módszer az volt: minden plébános kapott egy kódot és csak ő vagy megbízottja léphetett be a rendszerbe. Szorított a határidő is, mivel ekkor már a nyár elején voltunk. Közben az eredetileg megbízott nyomda felmondta a megállapodást, másikat kellett keresni. Mindössze heten dolgoztak a programfüzeten. Minden elismerést megérdemelnek, izléses, szép és jó munkát végeztek. Ezekből az ingyenes füzetekből összesen huszonkétezer darab készült és gyakorlatilag mind elfogyott.

A médiumok érdeklődése elsősorban egyházi és a jobboldali országos orgánumok részéről volt. A napi híryananyagban, sajnos, eléggé agyonhallgatott volt az esemény. Egy „meleg” felvonulásról, ahol mintegy százan lehetnek, majdnem minden médium tudósít. Az, hogy kb. tizenötezen felzarándokoltunk a Gellért-hegyre, az nem volt hír.

Az óriásplakát is nagy vitákat váltott ki: mi legyen rajta, és tulajdonképpen kiket szólítsunk meg vele. Végül is úgy tűnik, az emberek azon csoportját sikerült megérinteni, elérni, amelyet szerettünk volna megcélozni. Már négy nyugati

ország közössége keresett meg bennünket, hogy használhatják-e a plakátunkat, mert jól eltalált plakátnak tartják.

A keresztény színművészek is összefogtak. Hozzávetőleg százan jelentkeztek, akik vállalták plébániákon, hogy tanúságot tesznek hitükről. A tanúságtételnek a lényege: álljon ki a művész az

emberek elé, és mondja azt: én hiszek. Azokat vállaltuk föl, akik Jézus Krisztusról hajlandók voltak tanúságot tenni. A kiváló Eperjes Károlyt, az „ügyeletes tanúságtévőt” száz helyre is meghívták, de ő csak két helyet vállalt, mivel azt mondta, imádkozni is szeretne, viszont átadta a lehetőséget a többi színésznek, akiket aztán szintén meghívtunk.

Nagy feladatot jelentett magának a kongresszusnak a megszervezése. Itt voltunk a legnagyobb bajban, mert fogalmunk nem volt, hogy hány ember jön el. (Végül is jóval kevesebb külföldi jött, mint amennyit prognosztizáltunk.) Logisztikailag kellett megszervezni az egészet. Az első feladat a szállások megszerzése volt, mivel ingyenes szálláshelyekre gondoltunk. Ötven plébánián kellett szállásszervezőket találni. 1200 személy elszállásolását terveztük, és büszkék lehetünk a magyar szívre, mert 700 család 1400 szálláshelyet ajánlott föl. A legnagyobb gondunk az volt, hogy azok szomorúságát csökkentsük, akiknek nem jutott vendég. A végén természetesen mindenki kapott köszönő levelet.

Persze, voltak szervezési érdekességek is. Pl. ötven portugál egy nappal korábban érkezett. Mit csináljunk velük? Volt egy angol, akinek becsípő-

dött a gerince, nem lehet feltenni a repülőre. Sikertől megoldanunk mindkét problémát. Ezek már csak „finomságai” voltak a szervezésnek.

A második feladat az étkeztetés megoldása volt. Hol egyen ennyi ember gyorsan és olcsón? A Közgazdaságtudományi Egyetemre esett a vá-

Fotók: Kovács Pál

lasztás. Közben az egész egyetem környékét feltúrták, a hidat lezárták. Azért megoldódott ez a kérdés is.

A külföldről érkezett vendég 150 Eurót fizetett, ebből 20 Eurót volt a regisztrációs díj. Ezért kaptak a résztvevők hátizsákot, hetijegyet, étkezést, és benne volt egy komplett esztergomi program, ha igényelték. Egy nyugati számára a 150 Euró „mókusfüty”, nem összeg. A magyar résztvevők számára viszont forintban nem olyan kevés pénz, ezért a bíboros úr létre hozott különféle támogatási lehetőségeket. Az egyik az volt, hogy ha van még hely a regisztráltakon túl, a magyarok ingyen mehetnek be a Bazilikába.

Sátrat építettünk a Bazilika előtti téren. Az első része volt az infó sátor, ahol idegen nyelveket tudó tizenkét hívő egymást váltva informálta, segítette az érdeklődőket. A sátor másik felében székek voltak és kivetítőn kísérhették figyelemmel a Bazilikában történeteket, már amikor a technika ördöge nem szólt közbe. Néha voltak problémák.

Különleges feladat volt a VIP (kiemelten fontos) vendégek fogadása. VIP alatt jelen esetben a bíborosokat, főpásztorokat értjük. Repülővel érkeztek és nekünk fogadni kellett őket. Ez összesen 17 személyt jelentett titkárokkal együtt.

Szálláshelyként, hogy közel legyen az Érseki Palotához, a Hiltont választottuk. Nagyon aranyosak voltak, az eseményre való tekintettel majdnem 40 % kedvezményt kaptunk. A VIP vendégek szállítását úgy sikerült megoldani, hogy egy ügyes szervező hölgy segítségével találtunk 17 autóval rendelkező, kellőképpen intelligens, nyelveket beszélő hívő úrvezetőt, aki vállalta, hogy az esemény idején fuvarozza a vendégeket, folyamatosan a rendelkezésükre áll. A „sofőrök” között olyan is volt, aki meghívta bíboros vendégét a családjához vacsorára.

A VIP vendégek a Duna Palotában étkeztek. Minden alkalommal végig sétáltattuk a bíboros urakat a sétáló utcában, felemelő látványt nyújtottak. Azt hiszem, előttük sem vallottunk szé-

gyent, nívósan meg volt szervezve az ellátásuk itt tartózkodásuk idején. Az egyik legnépszerűbb új műfaj volt a plébániáknál is a „Meghallgatlak” sátor. Be voltak osztva civil barátaink is, akik szóróanyagokat osztottak.

Sokat törtük a fejünket, hogyan kellene valami látványosat csinálni. Nagy mise a Hősök téren? Meneteljünk egyet a Bajcsy Zs. úton? Félünk, hogy nem lesz elég ember. Ezután jött a Gellért hegyi szabadtéri mise ötlete. 15 ezer ember jelent meg ezen a szentmisén!

Néhány kedves esemény a missziós hétből.

A Hűvösvölgyben gyerekek minden reggel zsemlét osztottak az arra járóknak és adtak hozzá egy igemondatot, amit ők írtak meg. Volt egy beöltözött Szent Erzsébet, aki osztotta a kenyeret. Az emberek meglepődtek. Semmi atrocitás nem történt, nagyon kedvesen zajlott az egész. Volt aki azt mondta, a zsemléből nem kérek, de a papírból igen.

A Szent Rita kápolnában, a Kun utcában a plébános atya nem akart csatlakozni a missziós héthez. Egy „tűzről pattant menyecske” hívő azonban összegyűjtött nyolc-tíz asszonyt. Elkezdtek imádkozni, aztán népdalokat énekelni, majd pogácsát sütöttek. Kitalálták azt, hogy ők is írják igemondatokat és csinálnak papírórszákot. Elmentek a Baleseti Kórház elé, és minden-

nek, aki ment a kórházba, adtak egy ilyen rózsát. 1400 rózsát csináltak, mind elfogyott. Ennek hallatán az atya is egyre lelkesebb lett.

Voltak rendkívül jó ötletek. A Knézych utcáik kinyitották zárdájukat és kávéházat üzemeltettek. Bárki bemehetett, leülhettek. A nővérek ott

ültek és lehetett velük beszélgetni. A ferencesek csuhában az aluljárón keresztül a Váci utcában sétáltak, imádkoztak. A buszból majdnem kiestek az emberek, ámuldoztak a látottakon.

A missziós hétnak akkor lett valódi eredménye, ha segítette, hogy a plébániákon erősödjének a közösségek, a belső élet, kezdenek az emberek törődni egymással.

Hogyan tovább? Úgy néz ki, hogy négy város összekapaszkodik és csinál egy hasonlót. A missziós kereszt kicsinyített mását Varsó vette át, hozzájuk csatlakozik Barcelona, Zágráb és Dublin.

A kiértékelés most van folyamatban. Csodálatos esetek történtek mind az atyák, mind a világi hívek részéről. Isten kegyelméből ezen a héten nagyon sok örömben volt részünk. Nehéz összerakni az élményeket meghatottság nélkül.

Meg kell említeni, hogy igen nívós, hittel teli előadások és megszólalások voltak. Aki beszélt, az nem a szokásos magyar depresszió hangulatát adta vissza. Mindenki járatlan volt egy ilyen nagyszabású szervezésben, de a Jóistenben bízva és csodákat megéltve oldódtak meg a problémák. Nagyon sokan dolgoztak azért, hogy Jézusról több szó essék, és a világban legyenek találkozások. Fantasztikusan sok jó ötlet volt.

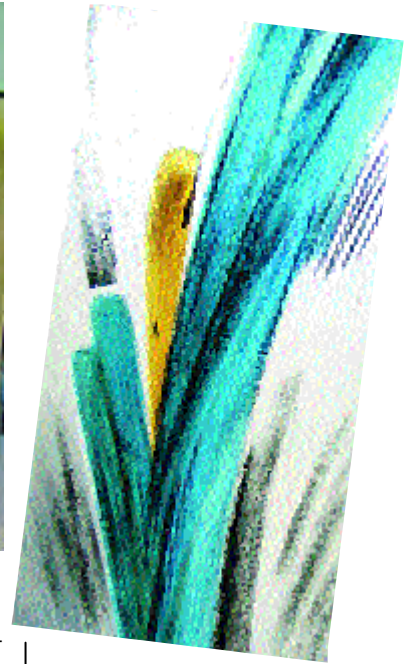
Összegezve: a Jóistennek nagy ajándéka volt a városmisszió. Sok szépséget, szeretetet lehetett látni katolikus testvéreinknél. Akinek minimálisan volt egy kis katolikus elköteleződése, az igyekezett valamit hozzátenni. Csak azt tudom kívánni, hogy minden plébánia előbb-utóbb vegye észre ezeket a lehetőségeket. Nem az a kérdés, hogy sokan vagyunk vagy kevesen, hanem az, hogy éljük a saját hitéletünket. Legyünk nyitottak, befogadók bárki számára. Ez az a testvéri helyzet, aminek a megteremtése maga a misszió.”

Szilágyi Ferenc

Köblitz Birgit üvegművész

A fény erőt ad színeimnek

Október 18-án Szent Lukácsra emlékezünk, ki orvos volt és egyben a festők védőszentje is. Bráda Tibor festőművész kezdeményezésére 2002 óta e napot a festészet napjaként, kiállítások rendezésével ünnepeljük. Mára túl nőtte a fővárost, sőt az ország határait is a 300-nál több rendezvény. Idén a Szent István Bazilika altemploma adott helyet a szakrális alkotásoknak. Itt ismerkedtem meg Köblitz Birgit, Ferenczy díjas üvegművésszel.

Neve utal német származására, és 1985-ben Halle-Burg Giebichensteinben vé-

gezte a Képző és Iparművészeti Főiskolán, az Építészeti üvegtérvezés szakot. Nyári művésztelepre jött Zebegegénybe, ahol megismerkedett egy magyar fiúval egymásba szerettek. Tanulmányai befejezése után összeházasodtak, és azóta szabadfoglalkozású művészként dolgozik Magyarországon. 2006-ban mes-

terkurzust végzett Mark Angus vezetésével Frauenauban.

Mi készítette, hogy az üveget válassza, mint kifejező eszközt?

Amikor rajzolni és festeni kezdtem, szerettem a színeket, és arra döbbsentem rá, hogy képemnek akkor lesz igazán ereje, ha a fény átsüt a

színeken, az egyiket visszafoghatom, a másikat megerősíthetem. A fénynek az áldozata vagyok! Az üvegfestés szakrális műfaj a színes fények misztikus hatást kölcsönöznek a templombelsőben. Szüleimtől protestáns nevelést kaptam, ami az akkori NDK-ban nem volt könnyen összecyegyzethető a politikával, így részükről ez nagy teljesítmény volt. Két gyermekemmel részt vesznek Nagymaroson az egyházi életben.

Templom számára mikor kapta az első megbízást?

Budapesti építész Káldi Gyula hívott Tótszerdahelyre, mert abban a távoli faluba épí-

tett egy római katolikus templomot. A toronyba körablakokat készítettem 1992-ben, a következő évben a sátortető alá, két nagyméretű üvegablakot terveztem. Mivel egész korán beavattak a munkákba, jó kölcsönös egymásra hatással dolgoztunk, és ez szép templombelsőt eredményezett.

Dunabogdányba 1994–95-ben az eklektikus stílusú római katolikus templom valamennyi üvegablakára kaptam megbízást. A hívők adományából jött létre, és szép munka volt, sokáig foglalkoztam vele, a koncepciót a plébános úrral állítottuk össze. Kismaroson a Boldogasszony Háza Monostor üveg ajtóit terveztem meg.

Budapesten 2003-ban a Holokaust Dokumentációs Központ és Emlékhely számára a vallási ünnepeket figyelembe véve terveztem az üvegablakokat, ajtóbetéteket és a korlát üvegburkolatát. Itt a rogyasztott üvegtechnikát alkalmaztam. A hagyományos ólomüveg nagyszerű eljárás

sok lépéssel jár, a rogyasztás jobban kihasználja az üveg lehetőségeit. A 800 fok C-ra felmelegített üveg felületi struktúrát is kap. Ezzel az eljárással festőiesebben tudok dolgozni, a fekete színt a végén teszem

fel, és újra, de már alacsonyabb hőfokon kiégetem. Fontos, hogy a színező anyag egyforma hőtágulású legyen az üveggel, mert egyesül vele. Múlt évben a Visegrádi Rehabilitációs Szakkórház kápol-

nájának üvegablakain dolgoztam. Pályázat útján kaptunk pénzt, és az egyik oldal elkészült. Közbejött a kórházakat sújtó rendelet, pedig nagyon fontos lenne a kápolna másik oldalának ablakait is befejezni.

Milyen munkákon dolgozik most?

Állandóan, belső kényeszerből alkotok. Felhívásokat kapok kiállításokra, szobor-szerű üvegtárgyakat készítek és festek. Főiskolai tanulmányaim alatt absztrakt irányba mentem, amit most is fontosnak tartok, de az egyházi munkáknál egyre inkább előtérbe helyezem a figurális, felismerhető elemeket tartalmazó kompozíciókat. Hívőknek készül, akik a konkrétumokban jobban bele tudnak kapaszkodni. Ezt az irányt fogom folytatni.

Németh Andrea

Jubileumi keresztzentelés Izsákon

A szent keresztet megtaláló Szent Ilona ünnepe, a Porta Kereszt Kör alapításának ötödik jubileumán, dr. Bábel Balázs, Kalocsa-Kecskeméti érsek, metropolita szentelte föl a kisváros főutcájának megfiatalított

büszkeségét, a felsővárosi keresztet.

Öntevékeny segítők – Heibl József és Borsos István – már tavaly helyreállították a korpuszt és a kereszttestet az emléktáblával, a mű környezete azonban lehangoló volt. Ezen a civil szervezet fölkéré-

sére Beke István, a köztisztviselőben lévő izsáki vállalkozó segített, aki munkatársaival együtt helyrehozta a kerítést, a burkolatot, és kiteljesedhetett az Izsákon oly népszerű, sokat látogatott emlékhely. A fölszentelésnél szolgáló Dr. Bábel Balázs, Kalocsa-Kec-

skeméti érsek beszédében a kereszt üzenetéről, értelméről, ősiségéről és egyben korszerűségéről szólt, majd köszönetet mondott mindazoknak, akik akár Izsákon, akár más helyeken, azért hoznak áldozatot, hogy az ősek által emelt szakrális emlékek megújuljanak. Külön szólt a Porta szolgálatáról: a Szent Ilona Keresztkör tizenöt kereszt helyreállításánál segédkezett, és jelenleg is négy kereszt rekonstrukcióját vállalták fel, szervezik. **Porta Egyesület**

„Legyen a zene m

Luspay Kálmán népdalverseny Dejtáron

„Ha soha mást nem jegyeztek volna fel költők, írók, történészek, szociológusok, csak a népdalokat gyűjtők jegyzetei maradtak volna fenn, akkor sem volna az életnek ismeretlen vonatkozása: öröme, vágya, panasza, átka és bocsánatkérése. A népdal maga a teljesség. Az egymáshoz és az éghez szóló dalokban megvalósul a nekünk küldött isteni dalokra adott lehetséges válaszok teljessége.”

(Fekete György: Bátorító című könyvéből)

mezgessünk. Kálmán bácsi 126 évvel ezelőtt született Egerben és 47 évvel ezelőtt hunyt el Dejtáron, ahol a falu temetőjében nyugszik. Hagyatékából ke-

művelésével, a mintaszerű népéneklés meghonosításával és terjesztésével országosan ismert nevet vívott ki magának.

Apostolkodó buzgóságával és magánéletének szép példájával jelentős része van

Valószínű, hogy így vélekedtek azok is, akik 37 évvel az első országos Röpülj, Páva verseny után

Szivárvány kórus

ebben a Nógrád megyei faluban, Dejtáron népdalversenyt rendeztek.

Kodály Zoltán születésének 125. évfordulója, valamint halálának 40. évfordulója adta az ötletet a verseny megrendezésére. Az, hogy mégsem a nagy zeneszerzőről nevezték el a versenyt, azért van, mert a faluban negyven évig működött egy országos hírű kántortanító, akit Luspay Kálmánnak hívtak. Tanítói munkája mellett Ő volt a falu kántora, énekkart, zenekart alapított. Zeneszerző, karnagy és nem utolsósorban kell megemlékezni róla, hogy a Katolikus Kántor főszervezője volt. A Kántor Szövetség tisztikarában olyan személyiségek társaságában munkálkodott, mint báró Apor Vilmos püspök (vértanú), Bárdos Lajos, Harmat Artúr, Dohnányi Ernő, hogy csak zenei múltunk jelentős egyéniségeiből sze-

A zsűri

Díjátadás

rült elő Serédi Jusztinián érsek, bíboros, Magyarország hercegprímásának Luspay Kálmán nyugdíjba vonulásakor 1943 szeptemberében írt elismerő sorai. A levélben megköszöni azt, hogy nemcsak oktatói tevékenysége volt példás, lelkiismeretes és eredményes, hanem a népnek gondos nevelése által is messzire kiható emléket hagyott maga után. Az egyházi zene

a dejtári nép vallásosságának és jó erkölcsének kifejlesztésében is. Ezek után természetes, hogy Kodály kortársáról, Luspay Kálmánról nevezték el a népdalversenyt, amellyel a falu hagyományt szeretne teremteni, azaz évenként megrendezni a versenyt.

A faluban már a 2007. évi események a „Legyen a zene mindenkié” mottó jegyében zajlottak, mint az augusztus 18-án megrendezett falunap is. Ekkor posztumusz díszpolgári címet adományoztak Luspay Kálmánnak az előzőekben felservert érdemeiért.

A verseny három korcsoportban került megrendezésre, 3-4. osztályos, 5-6. osztályos valamint a 7-8. osztályos tanulók között. A környékbeli települések iskoláit is meghívták, így huszonekét versenyző vett részt a megméretésen. Kodály-gyűjtésből való népdallal, valamint egy szabadon vá-

indenké

lasztott dallal indultak a szereplők. A szakmai zsűriben Budai Ilona népdalénekes, Alberti Árpád atya, a helyi kórusvezető és még két fő személye biztosította, hogy igazságos döntés szülessen. A versenyzők, ha kicsit izgultak is, szép teljesítményt nyújtottak. Köszönet illeti a felkészítő tanárokat is. A képek tanúskodnak a verseny kitűnő hangulatáról. A zsűrielnök kiemelte, hogy most, amikor az általános iskolában heti egy óra énektanítás van, a középiskolában a 3. és 4. osztályban már nincs is énekkóra, ezért nagyon fontos az ilyen versenyek felkarolása.

Talán éppen Dejtárról indul el az a mozgalom, amely olyan jól működött 1970-ben, amikor Ő is győztese volt az akkor országos méreteket öltő versenynek. Sok sikert kívánt a továbbiakban a versenyzőknek és megköszönte a szervezők munkáját. Szavai szerint sok-sok versenyen volt a zsűri elnöke, de az ritkán volt ilyen jól megszervezve. Budai Ilona szerint is van jövője ennek a kezdeményezésnek, mert Kodály szavait idézve: „Utóvégre lehet élni zene nélkül is” – de szerintem nem érdemes!

A rendezvényt színesítette a pár éve alakult helyi Szivárvány kórus. A legismertebb Luspay Kálmán-szerzeményeket adták elő: a Magyarország Patrónája és az Imádkozunk a hazánkért kórusműveket. Kedves színfoltja volt a versenynek, hogy

Budai Ilona a helyi Szivárvány kórusal együtt énekelt, valamint a 40 évvel ezelőtt a faluban kántor-káplánként működő Alberti Árpád atya rákospalotai plébános előadott egy népdalt, amelyet meg is taní-

Budai Ilona adja át a díjat

tott a jelen levőknek. Nagy sikere volt a helyi iskolások előadásában Arany János „Fülemile” című adaptációjának.

A versennyel egy időben a falu kulturális házában Kodály Zoltán – Luspay Kálmán kiállítás nyílt, amelyből az utóbbi állandó kiállításként majd a tájházban lesz látható. A felejthetetlen nap azzal zárult, hogy a Luspay-család jelen lévő tagjai, valamint a versenyzők és a zsűri tagjai megkoszorúzták a templom falán elhelyezett emléktáblát és Luspay Kálmán sírját.

Gréczy László

SZERETET

Gyermekkoromban nem volt divat minden nap elmondani, szinte köszönésszerűen a szüleimnek, hogy szeretem őket. Nagytestvérem már elköltözött tőlünk, felé sem tudtam kimutatni szeretetemet. Háziállatom sem volt, akit babusgassak.

De mi is az a szeretet? Meg lehet ezt egyáltalán fogalmazni tökéletesen? Tegyük egy kísérletet. Szeretve vagyok, amikor elfogadnak úgy, amilyen vagyok. Hát az igazi szeretet, amikor soha nem figyelmeztetnek a hibáimra? Arisztotelész szerint a szeretet az, amikor nem vagyok magamban, egységben vagyok mással. Egyet gondolunk, együtt érzünk, 'egy húron pendülünk'. A legelső ember, akivel ezt a csecsemő megtapasztalja, az édesanyja. Az anya feltétel nélkül szereti gyermekét. Nem vár a teljes ellátásért viszonzásba semmit. A növekvő gyermek felfedezi legszűkebb környezetét, a családját. Másképpen viszonyul az édesapjához, mint az anyjához. Az apának bizonyítani akar, megfelelni az elvárásainak. A testvérek pedig viszonyítási pontok a családban, csoportban. Ha bármelyik szereplő is hiányzik, sérül a gyermek sze-

mélyiségfejlődése. A gyermek nélküli házasság a kötélék hiánya miatt elszürkül, felbomlik. Amelyik csemete a családból magával hozza a szeretetet, az könnyebben illeszkedik be az iskolába, nagyobb közösségbe, társadalomba. Együttműködésre van szükség a jó közösséghez. A szekularizáció-elkülönülés ezért hozott érzelmi válságot. Nem ismerik egymást a szomszédok, a rokonok sem tartják a kapcsolatot, nincsenek közös élmények, hogy tartson így össze a társadalom? Hol a szolidaritás?

Gyakran hallani lecsúszott, szerencsétlen emberek szájából, hogy ez az ország szégyene, ami vele történt, nem az övé, ez a társadalom hibája. A társadalom miatt vesztette el a munkahelyét, lakását, családját, keveredett adósságba? Ezek nem az ő döntéseinek következményei? De amikor jól keresett, szép háza volt, modern kocsija, azt se a saját eredményének tartotta, hanem a társadalomé? Amikor bajba jutott, akkor várja a közösség szeretetét és segítségét. És ha ezt nem kapja meg, dühödt és csalódott. De ő gondolt-e az elesettekre, amikor neki ment jól a dolga?

Az államnak kötelessége segíteni? Arisztotelész szerint igen, mert az állam célja a közjó és az emberek önmegvalósítá-

sának elősegítése. Az emberek kormányt hoztak létre, bíróságot, pontosan megszabták az emberi jogokat, és még az a furcsaság is előfordulhat, hogy a nép által felállított rendőrség rátámad a népre. Társadalmi kohézió, összefogás nem csak egy nemzetben belül szükséges. A Föld jövője érdekében például a népek együttesen kell hogy csökkentsék a környezetszennyezést. Mindig értetlenkedtem azon, amikor valaki harcos, elszánt állatvédő vagy természetvédő. Természetesen mindkettőt fontosnak tartom én is, de amíg az emberi jogok sérülnek, addig az az elsődleges gond és feladat, amellyel szerintem foglalkozni kell. A gyermekprostitúció, a rabszolgaság, a kényszer kábítószerelés mellett eltörpülnek a gorillák vagy a bálnák vagy a kóbor kutyák problémái.

Kit szeret az ember a legjobban? Ez nagyon nehéz kérdés. A szüleit? Gyereket? Szerelmét? Kinek ad meg mindent? Minden jó falatot, izgalmas olvasmányt, kellemes szépítő szereket? Hát magának! És ez baj? Dehogyan. Még Jézus is azt mondja: Szeresd felebarátodat, mint TENMAGADAT. Mert megmarad a hit, remény, szeretet, de legfontosabb és legerősebb a szeretet!

Papp Nóra

Szent Kereszt

POSZTER

Budapest–Törökőri Kis Szent Teréz Templom oltár ikonjai. Bajcsy Lajos rk. esperes plébános, Zolcsák Miklós gk. atyák és ikonfestő csoportjuk közös alkotásai. Az oltárok készültek: 2000-től 2003-ig.

Fotó: Bágya Ferenc

Koronaőr és egyetemes felügyelő

Báró Radvánszky Albert (1880–1963) emlékezete

Radvánszky Albert az evangélikus egyháztörténet jelentős alakja, 25 évig egyetemes (országos) felügyelője, a két világháború közötti egyházi élet jellegzetes alakja. Az egyházi közelmúltra vonatkozó, örvendetesen megszapordó emlékezések inkább a püspökök és lelkészek szerepét idézi föl, Radvánszky Alberttel mégis érdemes kivételt tenni. Hiszen nélküle nem képzelhető el a két világháború közötti, a háború alatti és utáni evangélikus egyháztörténet.

A *Rubicon* c. színvonalas történelmi ismeretterjesztő folyóirat 2007. évi 4-5. tematikus száma a Horthy-korszak elitjével foglalkozik. Ebben jelent meg az információ, amely szerint protestáns részről Radvánszky Albert 1942-től töltötte be a koronaőri tisztséget. A középkorban komoly méltóságnak számító koronaőrök még a két világháború között is jelentős közéleti funkciót töltöttek be. Mivel az akkori magyar alkotmányban a Szent Korona kiemelkedő szerepet játszott, ezért két régi történelmi család sarját, egy katolikust és egy protestánt választottak koronaőrnek, a protestánsokon belül pedig váltokozva egyszer reformátust, majd evangélikust. 1928-ban a törvény a mindenkori miniszterelnökkel egészítette ki a koronaőröknek számát. A király nélküli királyság számára a korona nem elsősorban a királyi ékszer volt, hanem az önálló államiság szimbóluma, elsőrendű történelmi és közjogi fontosságú ereklye.

A koronaőri tisztség békeidőben inkább reprezentatív funkció volt, de a II. világháború válságos korában, amikor a jogrend és az alkotmányosság megingott, az ország függetlensége veszélybe került, mégis nagy jelentőségűvé vált. Az evangélikus Radvánszky Albert báró 1942-től töltötte be ezt a bizalmi funkciót. Ő volt

az, aki felsőházi tagként 1943-ban részt vett a Kállay-kormány diplomáciai tárgozásaiban, ill. 1944-ben a zsidómentésben és a Svéd Vöröskereszt által szervezett védett házak mozgalmában. 1944 márciusában a szövetséges német megszállók bábkormányt erőltettek az ország élére. A függetlenség maradéka pedig akkor veszett el, mikor az 1944. októberi megműsült fegyverszüneti és kiugrási kí-

sérlet után a Szálasi-vezette nyilasok kerültek uralomra.

A konzervatív báró Radvánszky Albert koronaőr a Németországba hurcolt Horthy Miklós kormányzó híve, emlékiratában beszámol 1944 utolsó, drámai hónapjairól. Radvánszky a nyilas uralmat illegitimnek tartotta, ezért nem jelent meg Szálasi november 4-i eskütelén (mint koronaőrnek a törvény szerint ott lett volna a helye). Tisztségükről báró Perényi Zsigmonddal, a katolikus koronaőrrel mégsem mondtak le, hanem megkísérelték a nyilas diktatúra körülményei között védeni ezt a drága nemzeti ereklyét. A korona bizonytalan kezekbe, illetve külföldre jutását avval kívánták megelőzni, hogy a koronát Pannónhalmára viszik és ott megbízható helyen elrejtik. Tervük megműsült, mert a nyilas kormány a Nemzeti Bank kincseivel együtt Veszprémbe, Kőszegre, majd onnan külföldre vitte a koronát. Sorsa innen már ismert, szerencsés módon nem sérült, hanem az amerikaiak kezébe került, akik 1978-ban adták vissza Magyarországnak. A koronaőrök szerepe 1944 végén gyakorlatilag lezárult. Radvánszkyknak a Magyar Országos Levéltárba eljuttott feljegyzése őrizte meg utolsó akciójuk emlékét (Centgraf Károly: Budától Kőszegig, *Levéltári Szemle*, 1978. 1. sz.).

A magyar evangélikus egyháztörténet számára azonban Radvánszky Albert koronaőri szerepénél is fontosabb magas egyházi tisztsége. A Radvánszky-család zólyomradványi ágához tartozott. 1880-ban született, Hatvan közelében, a Verseghez tartozó Pusztavarsányon volt birtoka és mintagazdasága. Jogi és államtudományi diplomával a közéletbe is bekapcsolódott, társadalmi és jótékonyági tevékenységet végzett. Majd 25 éves korától, 1905-ben a főrendház

tagja lett. A gróf Tisza István miniszterelnök által vezetett Szabadelvű Párt és Nemzeti Munkapárt tagjaként Tisza bizalmas híve. A politikában gyakorlatot szerezve, az első világháború után mégis fő tevékenységi köre a családjában hagyományos evangélikus egyházi szerepe lesz. 1923-tól választják meg egyetemes egyházi és iskolai felügyelőnek, amely megfelel a mai országos felügyelői jogkörnek. Már apai nagybátyja, Radvánszky Antal is betöltötte ezt a funkciót 1879-től 1881-ig. (Boleratzky Lóránt: A magyarországi evangélikus egyházfelügyelői intézmény eredete és egyházi jelentősége, Miskolc 1942).

Radvánszky Albert huszonöt nehéz és küzdelmes éven át viselte magas tisztségét, mindenben egyháza támaszaként (1923-1948). A Trianonban megcsontult egyház újjáépítésében nagy szerepet játszott, az ő korszaka alatt a zsinat 1934-37-ben új egyházi törvénykönyvet alkotott.

Radvánszkynek része volt abban, hogy sikerült ellenállni a hitleri Németország követelésének, miszerint adják át Luther végrendeletét. A háború válságos időszakában részt vett a már említett érzékeny és bizalmi diplomáciai és politikai

műveletekben. A háború után Ordass Lajossal együtt megpróbált ellenállni az egyre növekvő baloldali nyomásnak. Ennek következtében - nem tekintve 25 éves működésének eredményeit, a zsidómentésben és németekkel szembeni politikában szerzett érdemeit - 1948-ban Rákosi rendőrsége az evangélikus egyház megfélemlítése céljából Ordass Lajos bányakerületi püspökkel és Vargha Sándor egyetemes főtitkárral együtt elfogta. A fogságban kényszer alatt Radvánszky lemondott egyetemes felügyelői tisztségéről. Idős kora és betegsége miatt fogva tartását hamarosan megszüntették, kórházi ápolás

után a Fébé hűvösvölgyi anyaházába került. Élete hátralevő részében az időközben Budai Szeretetotthonná váló intézményben élt csendesen. Az egyházi hivatalosságoktól elfeledve halt meg 1963-ban.

Emléke ébren tartásáért, szerepének méltatásáért eddig nem sok történt. 1956 decemberében ugyan egyháza még életében rehabilitálta, de ezt a rendszerváltás után, 1992-ben meg kellett ismételni. Mái is az evangélikus egyháztörténet nagy ismeretlenjei közé tartozik, akik türellemmel várják, hogy meg- és elismerjék áldozatos tevékenységüket. Egyházi történelemkönyvekben, például az *Evangelikus arcképcsarnok*-ban már szerepel. Radvánszky Albert egyetemes felügyelő emlékét máig egyetlen emléktábla őrzi, a Hatvanhoz közeli Heréd evangélikus templomában, ahol gyakran megfordult. Életművének további részleteit aprólékos egyháztörténeti kutatás hozhatja felszínre.

Emlékezzünk mi is báró Radvánszky Albert egyetemes felügyelőre és rajta keresztül ezen ősi felvidéki magyar családra, akik a magyar evangélikusság nehéz korszakaiban, így a 20. században is az egyház hűséges és állhatatos támaszai voltak.

Czenthe Miklós

Az Evangelikus Országos Levéltár igazgatója

Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke avatta fel a Pesti Evangélikus Egyház Deák téri gyülekezetének udvarán – a Lutheránia énekkar szereplésével – azt a két hatalmas márványtáblát, melyre a gyülekezet megalakulása óta ott szolgáló felügyelők és lelkészek nevét vésték fel. A „többszörösen megtépzott evangélikus egyház sokszor megpróbált gyülekezete kétszázhusz esztendejének” történetét id. dr. Fabinyi Tibor egyháztörténész-professzor foglalta össze.

Az első próbatételnek a 18. század felekezeti sovínizmusát jelölte meg, amikor a protestánsok, zsidók és cigányok csak a városfalakon kívül helyezkedhettek el. Később II. József türelmi

Deák téri táblák

rendelete biztosította az egyház vallászsabadságát és pesti polgárjogát. A második

próba a nemzetiségi (német, szlovák) villongások kora volt. Ezt követte a szegényebb néprétegek kivándorlási hulláma, majd a legnagyobb tragédia: Trianon. A két utolsó tördőfés a rövid német és a hosszú orosz megszállás korszaka és azoknak ma is érezhető hatása.

Kétszázhusz év alatt huszonhét lelképásztor, huszonöt felügyelő tartotta életben a pesti egyház gyülekezetét. Kérdés, hogy a nagy nehezen átvészelt múlt után az egyházi élet, a hirdetett evangélium iránti mai közönyt, a laza kor-szellemet és a hitelenséget is le tudja-e

Kovács Mária

majd küzdeni?

Szent Erzsébet nyomában zarándokoltunk

A plébánia hívei június 22–27 között negyedik alkalommal vettek részt zarándoklaton László atya vezetésével. Németföldön, Erzsébet és Gizella nyomdokain jártunk, Mária kegyhelyeket látogatunk meg és felkerestük XVI. Benedek pápa szülőházát is.

Szent Erzsébetre a Bánk bánból ismert II. András magyar király és Meráni Gertrúd lányára különösen Thüringiában emlékeznek plakátok és kiadványok hívják fel a figyelmet az ünnepi év eseményeire. Rövid élete ellenére példája és hatása élő és eleven.

Utunk első állomása a három folyó (Duna, Inn, Ilz) összefolyásánál épült Passau volt ahol először a Mariahilf kolostortemplomot néztük meg. Misénk Szent István király felesége, Boldog Gizella sírja mellett volt, az Angolkisaszszonyok templomában.

Regensburgban, ahol 1400 műemlék és 300 templom található, a gótikus építészeti remekét, a dómot néztük meg: Gábrriel, Szűz Mária, Szent György és Szent Márton szobrát a gonosz lelkeket távol tartó ördög és öreganya kőalakját, az ezüst, barokk oltárt és a kettős kerengőt amelynek nyolcas alakja a végtelent szimbolizálja. Misénk is itt a dómban volt. Végigsétáltunk a középkori 16 lyukú hídon, s innen gyönyörködtünk a polgárházak, a só-vámházak, a városháza és a dóm egyszerre elénk táruló panorámájában.

Regensburgban városünnep volt színpadokkal, sátrakkal, árusokkal és rengeteg emberrel mindenhol. Kis izéltőt kaptunk abból, hogyan ünnepelnek. Eisenach már valóban Szent Erzsébet városa. Kisgyermekként került a thüringiai örgróf udvarába a legidősebb fiú mátkájaként. Jegyese halála után itt lett korban hozzá közelebb álló Lajos felesége, boldog anya, majd özvegy. Ez az a város, ahol a Frauenplan-templomban még gyermekként levetette koronáját és ékszerek nélkül vett részt a szentmisen. Itt volt az esküvője a piactéren álló Szent György-templomban, itt állt a ferencesek kolostora, ahol Te Deumot énekeltek vele a rendtagok Emléktábla hirdeti a helyet, ahol 1226-ban Erzsébet kórháza volt. A hercegi rezidencián rendezett dalnokversenyen

jósolta meg Clinsor, a varázsló, a „csillag” születését. Annak a csillagnak, aki éhínség és járvány idején gabonát osztott, kenyeret süttetett 900 embert táplált naponta, szolgálival szőtt-font, kórházat létesített, ahol maga is ápolta a betegeket.

Wartburg vára a román világi építészet remeke. Szent Erzsébet szobáját XIX. századi mozaikok díszítik, a freskók életének fontos mozzanatait örökítik meg. A lovagterem mennyezetének mostani kialakítása Liszt Ferenc javaslatai szerint történt. Az út csúcspontja a vár alatti Elisabeth Planon, a szabadtéri misézőhelyen megtartott szentmise volt. A borús idők után a mise végére a nap éppen az oltárra sütött, a madarak segítették az éneklő résztvevőket, a magas, lombos fák a legszebb gótikus környezetet varázsolták körénk. Erzsébet Eisenachból Marburgba került, s mi is követtük ebbe a városba, ahol négy éven át élt. A mezőn álló kápolnája és kórháza helyén ma a halála után négy évvel emelt Szent Erzsébet-templom tör a magasba. Elmentünk a kúthoz is, ahonnan naponta a vizet hordta, felmentünk azon a meredek úton, amelyen a templomba járt.

Erzsébetet 1236-ban avatták szentté. II. Frigyes császár mezítláb, vezeklő ruhában vitte a vállán a koporsóját. A marburgi Erzsébet-templomot 1283-ban szen-

telték fel, ez volt Németországban az első gótikus templom. A német lovagrend gondozta, s a hesseni örgrófok temetkezési helyeül is szolgált.

Erzsébet üres szarkofágját ma egy baldachinos kápolnában őrzik, lánya, Zsófia által készíttetett ereklyetartót a sekrestyében óvják. A színes üvegablakok és a középkori szárnyas oltárok mély nyomot hagynak az idelátogatóban. A gót-reneszánsz városházán is Erzsébet dombormű látható. Egy román kapuív – az 1200-as évekből – a Szent Kilián-templomon arra emlékeztet, hogy a szent ezen a kapun át járhatott 800 évvel ezelőtt.

Misénk a Szent Péter és Pál templom altemplomában volt, ahol Erzsébet ereklyét őriznek.

Kölnben az ókeresztény templom helyén épül a világörökség részét képező dómot jártuk be, elbűvölve a 979-ből származó feszület, a szárnyas oltárok, üvegablakok, a palástos Madonna, a Háromkirályok drágakő berakásos ereklyetartója csodálatos együttesétől. A Kölni-víz Múzeumban is jártunk A helyi sör, a „Kölsch” megkóstolása sem maradt el, melynek egysége a 2 decis, vékony magas pohár. Aachenben misénk a dóm Nagy Lajos király által alapított magyar kápolnában volt. A templom galériáján Nagy Károly koronázási trónja áll, a dóm külső oldalán Varga Imre Szent István szobra fogad.

Az adelsriedi autóskápolna érintésével Augsburgba érkeztünk. Csodálatos a dóm román stílusú altemplomában az idősebb Holbein négy táblaképe. Bizony a Fuggerek pénzéből jutott a templomok gazdagítására is. A magyar történelemből jól ismert Lech mezeje mellett elhaladva érkeztünk Altöttingbe, a híres fekete Mária kegyhelyre. Megható volt látni a falakat mindenütt befedő hálaadó táblákat, képeket. Meglátogattuk Konrád barát kútját és sírját aki a szentséget a zarándokok türelmes fogadásával, ellátásával érte el.

Meglepetésként utolsó állomásunk Markt am Innben, XVI. Benedek pápa szülőháza volt. Az egyszerűen berendezett ház rengeteg látogatót vonz, s mindenki érezheti a helybeliek büszke öntudatát. Köszönet a Makrovilág iroda jó szervezésének, idegenvezetőnknek és László atyának, akik mindent megtettek, hogy utunk lelki élményekben gazdag legyen.

Borsos Zsuzsanna

Szent Erzsébet-Okleveleket adtak át Pusztamérgesen

Árpád-házi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulóján a pusztamérgesi templomban október 14-én jubiláló házaspárral ünnepelt együtt az egyházközség. A szentmisén megjelentek azok a személyek, akik a szomszédos Ruzsán augusztus 5-én és Öttömösön szeptember 7-én Szent Erzsébet Okleveleket kaptak, hiszen az ünnepség keretében kerültek átadásra a szent királylány emlékére alapított díjak Pusztamérgesen.

A díjak átadásakor Kuris István László, a ruzsai plébánia ugyancsak ilyen díjjal kitüntetett munkatársa mondott ünnepi köszöntőt. Beszédében kiemelte: „A szomszédos településen, Ruzsán a plébánia kérésére a Polgármesteri Hivatalt és a katolikus templomot összekötő sé-tányt augusztus 5-én nevezhettük el *Árpád-házi Szent Erzsébet sétánynak*. Reményeink szerint Kiskunhalason november 19-én Babel Balázs érsek atya áldja meg az új *Szent Erzsébet teret*.”

A díj alapításáról szólva kiemelte: „A jubileumi esztendő szellemiségéhez kapcsolódva *Mórahalmom Város Önkormányzata megalapította a Szent Erzsébet-díjat*, olyan személyek részére, akik életükkel, magatartásukkal, karitatív tevékenységükkel példát szolgáltattak családjuk, lakóközösségük tagjai számára és önzetlen munkájukkal, támogatásaikkal hozzájárultak jelen esetben a pusztamérgesi egyházközség, és így Pusztamérges Község és a Homokhátság gazdasági, kulturális, valamint közösségi életének fejlődéséhez a Szent Erzsébet Jubileumi Esztendőben.”

A díjak átadásakor a plébánia indoklását az alábbiak szerint ismertette *Kovács Tibor plébános nevében Kuris István László*. „A díjat elsőként egy olyan személy kapja, akit mindannyian szívünkbe zárhatunk, hiszen Ő maga is szívvel-lélekkel tevékenykedik a szentmisék alkalmával a jó Isten házában, templomunkban. Munkáját, kitartását és sok segítségét figyelembe véve kérjük a jó Istent, hogy tartsa meg közöttünk még hosszú évekig szeretetben, békességben és egészségben. Nekünk szükségünk van rá, és bízunk benne, hogy Ő is szeretettel jön közénk, végzi teendőit, és azt hivatásának tekinti. A Szent Erzsébet-díjjal mutatja ki *Kovács Tibor* plébános atya előterjesztésére az egyházközség tiszteletét, háláját és köszönését a díjazott *Szekeres Gáborné* egyházközségi képviselő iránt.

A következő díjazott szintén évek óta segíti munkájával az egyházközséget. Az első díjazotthoz hasonlóan köszönjük, hogy nap, mint nap tevékenykedik a templomban és végzi szolgálatait, melyre *Gyulay Endre püspök* atyától kapott megbízatást akolitusként. A Szent Erzsébet-díjjal mutatja ki a Római Katolikus Plébánia Hivatal előterjesztésére az egyházközség tiszteletét

Császár Blanka gratulál Nógrádi Zoltánnak

Ótott-Kovács Benő hitoktató mindennemű munkájáért, melyért köszönet és hála jár.

A Szent Erzsébet-díj az irgalmasság és a szolgáló szeretet erényeinek és a díjazottak személyes példájának elismerésére szolgál, hogy az együttérzés, a felebarátainkért érzett felelősség és a tevékeny szeretet keresztény eszméjét az egyénekben és a közösségekben felébressze és ébren tartsa. Néhány hete nagy titoktartás közepette érdeklődtem egyikőjüktől, mit fog a mai napon csinálni, biztosan itt lesz-e a mai szentmisén, gondosan szerveztem, hogy a díjazottak itt legyenek, ám mit sem sejtve jöjjenek a mai ünnepre, és meglepetésként kapják meg a díjat. Kérdő tekintet volt a válasz: miért is ilyen fontos ez? Valamit segíteni kell majd? A válaszom természetesen az volt, hogy igen, segíteni kell majd, meg kell ajándékozni a jubiláló házaspárokat, akikkel a mai napon együtt ünnepelünk. Ekkor már tudtam, hogy a kiszemelt díjazott itt lesz, hiszen segítségére lesz szükségünk, melyet örömmel vállalt. Mindezáltal akaratan kívül is igazolta azt, hogy olyan embernek ítéljük oda

Rácz Katalin

a Szent Erzsébet-díjat, aki nem a kitüntetés reményében tette és teszi azt, amit a legkisebbekért Jézus szándékára és Erzsébet példája szerint valamennyiünknek tenni kell. A Szent Erzsébet-díjjal mutatja ki *Kovács Tibor* plébános atya előterjesztésére az egyházközség tiszteletét *Rácz Katalin* egyházközségi elnök mindennemű munkájáért, segítségéért, melyért köszönet és hála jár.

Amikor Mórahalmom Város Önkormányzata a Szent Erzsébet-díjat megalapította, célja volt, hogy olyan személyeket is kitüntessenek vele, akik szeretete nem elégszik meg néhány jó cselekedettel, hanem kötelességnek érzik nagy lelki támogatásukkal is előrébb vinni az egyházközség életének fejlődését. Mindezek alapján ismét köszönetet kell mondani mindazoknak, akik az elmúlt években anyagi hozzájárulásukkal, illetve bármi más felajánlással, vagy éppen kézzel munkájukkal segítettek a templomtorony eredeti tervek szerinti felépítését. A munkálatok a torony eredeti tervek szerinti megemelésével és a villanyhálózat felújításával 2001-ben még nem értek véget, hiszen a toronyban lakó három harang közül csupán egy hívhatja a híveket misére. Szép ajándék lenne, ha a templom 70. születésnapjára, vagyis legkésőbb 2009-re mindhárom harang zúgása betölthetné a falut, és esetleg egy új orgona hangja kísérhetné a hívek énekét a szertartásokon ebben a csodálatos templomban. A díjjal mutatja ki köszönését az egyházközség *Farkas Antal* nyugalmazott egyházközségi elnök részére, akinek munkálkodása révén valósulhatott meg a templom torony eredeti terveknek megfelelő megemelése 2001-ben.”

Mivel Pusztamérges volt az utolsó állomása annak a kezdeményezésnek, amely *Nógrádi Zoltán* országgyűlési képviselő által létrejött; a Homokhátság településeit végigjárva, felkeresve minden katolikus templomot, itt volt az utolsó alkalom, hogy a Jubileumi Esztendőben képviselő úr átadta a Szent Erzsébet-díjakat. Testvér egyházközségeink, vagyis Ruzsa, Öttömös és Pusztamérges tíz díjazottja köszönete jeléül szerény ajándékokkal adott most hálát a díjakért. Két féle ajándékkal. Az első igazán szívhez szóló és reméljük szívében maradandó ajándék, *Császár Blanka* Ezüst Kántus-díjas népdalénekes előadása volt, a második ajándékkal pedig szeretnénk *Mógrádi Zoltán* országgyűlési képviselő, Mórahalmom Város polgármestere élete és munkássága példaképének ajánlani Isten emberét, *Mindszenty József* bíborost, az egyházüldöző kommunista diktatúra áldozatát a bíboros életét bemutató képes krónikás könyvvel.

Kép: Vida Jácint Ferenc

Szöveg: www.plebaniaruzsa.mlap.hu

A keresztény pszichológia eredménye

Beszélgetés Dr. prof. Tapolyai Mihály lelkésszel

A belgrádi Református Egyházközség szervezésében, fővárosunkban előadássorozatot tartottak az evangelizáció és a világi és keresztény pszichológia témáiról. E sajátos lelki gyakorlatot Dr. prof. Tapolyai Mihály úr, tekintélyes magyar orvos, neurológus, pszichiáter, pszichológus, gyermekpszichológus, addiktológus, az alkalmazott teológia doktora, lelki gondozó és református lelkész vezette. Ebből az alkalomból elektronikus beszélgetést folytatunk ezzel a kivételes egyéniséggel, tizenkét könyv szerzőjével, melyek közül egy – a zsarolásnak mint jelenségnek szentelt mű – várhatóan meg fog jelenni magyar nyelven is...

Tapolyai doktor úr az előadásait azzal a kérdéssel nyitotta meg, hogy „Miért maradtunk meg?” – utalva mindannyiunk életében az Isteni gondviselésre. Milyen mértékben, vagy képes-e egyáltalán a ma embere megérezni létének transzcendens dimenzióját?

Szerintem minden ember érzi, ha nem is tudja, hogy léte, sorsa alá van rendelve egy ismeretlen felső hatalomnak. Némelyek bensejükben tiltakoznak az alárendeltség érzete ellen és ezért Istent inkább tagadják, – mások maguk formálják ki saját kis istenképüket, a maguk képére és hasonlatosságára. Ebbe az istenképbe beleillik a Gondviselő. Az ember legnagyobb szükségéiben tehetetlen és ezt ezzel a hiedelemmel kompenzálja.

És van a reális Isten, aki – akár hiszünk benne, akár nem – van. „Vagyok, aki Vagyok” – mutatkozott be Mózesnek. És ő a maga törvényei, az általános univerzum törvényei szerint kezeli ebben az embert. Ezt is megtapasztalja minden ember egyszer-kétszer az életben. Annak is tartja. De eredetét nem ismeri. Ezt a titkot már csak a Szentírás jelenti ki: hogy ez az Isten Szeretet. A mai kereszténység tévelygése, hogy a bűntudatra építi a hitet. (Francis Schaefer). Nem veszik komolyan, hogy az ember Isten képére és hasonlatosságára teremtett, és bár ez a kép a bűnbeesés kor összetört, de Isten képének törött cserépdarabjai megmaradtak benne. Minden ember hordozza. Ez nem a teljes hitélet, hanem valami érzékenység, amivel az ember megéri Isten létének transzcendens dimenzióját.

A balkáni háború alatt kocsin mentem Belgrádba. Zimony előtt az út menti árokba hat marcona katona-féle ugrott ki, géppisztolyokkal és kézigranátokkal az övükben. Körülvetek és igazoltattak. Zavartságomban nem találtam az útlevelem. Akkor mutassa a vezetői jogosítványát – kiáltotta rám tartott géppisztollyal vezető. Azt sem találtam. Nem féltem, csak valahová a határon eltettem. Amikor a csomagtartót felnyitottam, meglátták a papi palástomat, a főnök ekkor rám nézett és megkérdezte: Pópa? – Da – feleltem. – Akkor menjen! És elengedett útlevél és jogosítvány nélkül.

Mi volt ez, ha nem tudatalatti tisztelete Istennek! Mi-lyen kár értük! Még ma is elmennék megköszönni neki, ha tudnám, hol van, ki volt, él-e? Ilyen primitíven is benne él az emberben a tudat alatt is valami spirituális istenkép.

Őn a szerelmet tartja a lelki élet központjának és fő mozgatóerejének. A szerelem vajon egyszerűen egy adottság, a kegyelem gyümölcse, vagy olyasmi, amit a plátói hagyománynak megfelelően egyszerűen el lehet sajátítani?

„Az Isten szeretet.” És mi tőle kaptuk. A szeretet a legszélesebb spektrumú emberi érzélem. A szerelem a szeretetnek csak egyik funkciója. A szex pedig a biológiai fenntartás eszköze. De azt is szentnek tekinti Isten, mert az életet szolgálja. Ez is szent, mert a Teremtés folytatása. Ezért kellene szentül kezelnünk a szexet, noha a világ többsége visszaél vele.

Pál apostol is a szerelmi kapcsolatról beszél az efezusi levélben és hozzáteszi „... de én Krisztusról és az egyházzal beszélek” (Ef. 5,32). Ez felette nagy titok. Igen, az ember az igaz szeretetben a misztikumba nyúl. Ez mennyei modell, a plátói „eszmény.” Erich Fromm, Freud amerikai népszerűsítője a szerelemről írott könyvében magát „ateista misztikusnak” nevezte. (A szeretet művészete) De éppen, mivel ateista volt, csak a misztérium falait tapogatta.

Van egy természetes emberi vonzódás, szimpátia, együttérzés. Ezek mélységesen humán, már szinte isteni szeretet vonásai, de természetes emberi vonás. Ez is szép. De a teljes isteni szeretet több. Speciális ajándék. A teológusok úgy mondják, hogy „kegyelmi ajándék”. Jézus úgy tanított, hogy „Szeresd magadat, mint felebarátodat” / Magasabb szint: / „Szeresd ellenségedet” Ehhez már istenismeret kell. Legmagasabb szint: / „Senkiben nincsen nagyobb szeretet, mintha valaki életét adja barátaiért...”

Ez már csak isteni forrásból táplálkozik. Nagy kihívás! Ezt megtanulni nem lehet. Kapjuk, ha élő kapcsolatunk van Istennel. Én nem arról a szeretetről beszélek, amely csak fedőneve a megkívánásnak, annak elspiritualizált alternatívája. Az túl közönséges. Még Plató is így nevezi ezt a szerelemformát.

Egyáltalán hogyan lehetséges a változás a lelki és szellemi életben, a determinizmus kötelékeiből való kitérés, az ember megnyílása a szabadság és az értelem (lényeg) dimenziója iránt?

Biológiai létünket testünk funkciója, élete szabja meg, az korlátozza. Egészen a génekig. Az ember azonban több, mint test, és ezt érzi vagy tudja. A lélek is kötve van a génekhez, testi összetételünkhöz, temperamentunkhoz, mégis az emberi élet sokkal több, komplexebb, és szabadabb. – Az ember több, mint test. Legyőzi a fizikai határokat, elmegy a csillagokig, a Csend világába, a tenger mélységéig. Fölül tud emelkedni magán! – Ha pedig megkapja az isteni kegyelem világosságát, teljesen visszatálál önmagához az elvesztett lélek, mert visszatálál Istenéhez. Tőle távol viszont a determinizmus dominálja az embert. A kegyelem állapotában szabad vagyok.

Tolsztoj Leo saját szavai szerint gyilkos volt, kivégeztetett, rabolt és minden gonosz tettet elkövetett. Két muzsik hatására kezdte a bibliát olvasni. De a Hegyi Beszédnél tovább nem jutott. Jézus halála szerinte szerencsétlen vég volt vagy helytállás, de nem engesztelő áldozat, ezért nem ismerte a kegyelmet, amellyel új lapot kezdetet volna, messzebb tudott volna menni. A Hegyi beszéd csak példatár volt neki. Az áldozat elfogadása nélkül nem lehet új életet kezdeni. Csak szociálisan értette meg Krisztus morálját. A determinizmusból való kitérés kísérletek kudarcai kísérték. Teljes szabadulás prototípusa Saul, kiből Pál lett. Valóságosan új életet kezdett.

A gyermekekkel, függőségben szenvedőkkel, számtalan pszichiátriai esettel szerzett gazdag tapasztalata óriási eredményeket hozott Önnek a „világi” pszichológia következtetés-ességébe és korlátozottságába...

Igaza van. A világi pszichológia csak átmeneti segítséget tud nyújtani és munkaképessé tenni, de nem megváltoztatni és védetté, immúnissá tenni a traumákkal szemben. Ők a lelket a testből vezetik le. Sőt a beteg test tüneteiből tákolják össze a pszichológiájukat, ahogy ezt E. Fromm saját mesteréről, Freudról írja, hogy Freud Bécs polgári osztály betegeiből szerzett ta-

paszlatatok alapján dolgozta ki „normál” lélektanát. Eleve hibás szempont. Ehhez igazodnak ma a többi orvosi pszichológiai iskolák is. – Másrészt Hippokratész temperamentumaira építenek, aki korához mérten nagyszerű orvos volt, Kr. e. VI. században élt. Vagy Galenuszra. Vesalius azonban már Kr. u. XVI. században fölhívta a figyelmet az állati léttel való analógia veszélyeire. Ezért tud a világi pszichológia csak a részletekben nyújtani segítséget és csak ideiglenesen. A teljes sorsmegoldást nem ismeri, mert a fejet kihagyta, az emberi lélek szellemi szabadsággyágját. Fejetlen az egész koncepciója, ahogyan Watson mondta (a behaviorizmus megalapítója): „megtaláltuk a lélek nélküli lélektan”.

Fotó: Jása

Maslow, a behaviorizmus másik képviselője egy csalódás után fölkiáltott: „Hogy hogy a kereszténység eladta elsősültségi jogát az emberi lélek gondozásában a pszichológia moslékos vályújáért?” (mint Ézsau Jákobnak). A világi pszichológia csúcsa a kegyetlen és állandó önkontroll, azaz önfegyelem. Ez nem boldog élet. Kínlódo élet.

Mi az a sajátos, amit a „keresztény” pszichológia nyújthat?

A keresztény pszichológiának van egy állandó emberképe, modellje, amelyhez minden aberrációt igazítani lehet. Aztán jövőképet ad, és személye fejlődésének (person) célját megmutatja. Tökéletességet: Jézus egyéniségét, (individualitását), ahogy ez meg van írva. A tökéletesre utalás adja az ember inspirációját és irányát, hogy merre és mire törekedjék. A világi pszichológia föloldja az emocionális feszültséget. A keresztény pszichológia föloldoz a legősibb szorongásból, a irracionális büntudatból is. Nem csupán felold (resolve), hanem „feloldoz” (absolution).

Egyszer egy gyilkos menekült hozzám. Leülte nyolc esztendőös börtönbüntetését. De a kolozsvári rádióban hallotta lelki gondozásomat és eljött hozzám büntudatában panaszkodni. A börtön, a vezeklés, az önbüntetés sehová nem vezetett. Azt kérte, hogy tegyem kezemet a fejére és „oldozzam föl” egy imával. – Megtettem. És bocsánatot talált lelkében, Isten bocsánatát, föl szabadult. Tudott új életet kezdeni! Új lapot nyitni.

Az emberi morál az önkontrollra épül. Minden természeti vagy ösvallás egyre súlyosabb terheket rak az ember vállára. Halljuk, hogy intenek: Vigyázz, félj, rettegj, mert jön a büntetés, a bosszúállás, az ítélet! A keresztény lélektan a lélek szabadságát hirdeti és adja an-

nak, aki elfogadja. „Minden szabad nekem, csak nem minden használ...” (1 Kor. 6,12).

A lelki nagykorúság a keresztény ember ideálja. Szellemi növekedés. A francia fordítás szerint „a kész ember” állapotára. Efézusi levél 4, 12-14. Ahogy mi megszülettünk, csak potenciálisan (és jogilag) voltunk személyek. A hit nyit lehetőséget érett egyéniségre. Válogass, keresd ki, mi visz előre, Szabadságod van, de nem minden használ! Nem az önkontroll a tökéletesség etalonja. A világi pszichológiában a lelki nagykorúságot nem is művelik, sőt azt sem tudják, hogyan kell művelni

Mennyire fontos ebben a terapeuta vagy a lelki gondozó személyes karizmája?

A karizma összetett tulajdonság. A pszichológiában fontos a verbális készség és az általános műveltség. Spirituálisan a szeretet, az empátia képessége, az átélni tudás, a hősiességnek az a formája, ahogy Jézus utána ment az elveszett báránynak, vagy fordítsuk le a mai nyelvre, ahogy Nouwen, jezsuita pszichológus a Yale egyetem volt professzora mondta. „Senki nem hozhat ki a sivatagból egy elveszettet, ha ő maga nem megy utána a sivatagba.”

Minden szakmai és szellemi eredmény mellett Ön kilenc gyermek apja és huszonhat unoka nagyapja. Hogyan foglalná össze röviden (üzenet) egy ilyen élet lényegét, gazdagságát?

Köszönöm ezt a kérdést: Az élet központi kérdése a család. Nem bántam meg hogy nagy családom lett. Még most is én vagyok a lelki gondozójuk, ha baj van, jönnek hozzám. Vagy hívnak szinte hetente Amerikából, Németországból és itthonról. Hol az egyik, hol a

másik. Most például családi találkozónk volt. Az USA-ból, Németországból és Magyarországról csak gyermekeimmel és unokáimmal voltunk kb. negyvenen egy kispunsági pusztai tanyán július 5-6-án, ahol valaha nyaranta nevelkedtek és megismerték a szabadságot, szívták magukba a természet szépségét és lélegzetvételét. Egy kivételével mindegyik egyetemet végzett. Mai nyelven sikeres emberek lettek. Persze voltak bajok, nehézségek, de ami az egészséges család jellege, meg tudtak birkózni a krízisekkel és át tudták hidalni azokat! Gyermekeim nem kallódtak el a rossz barátok között, mert meg voltak elégedve egymással. Mind egyiknek sajátos vonásai és szerepe volt. 40-50 év között vannak, de időnként összefövünk. Nagyon szép az életem velük. Egy sem agresszív, hanem szelídek, ki tudják fejezni a szeretetüket egymás iránt, és nyitott érdeklődésük van.

A romániai nagyszebeni nagy ökumenikus összefövetel előtt hogyan kommentálja a tény, hogy a mindössze fél évszázados, de annál eredményesebb európai gazdasági és politikai integrációt a kereszténységen belül (amely 500-1000 évvel ezelőtt mély megosztásoktól szenvedett) nem követi nyomon ökumenikus folyamat, a Nyugat szellemi-vallási egyesülési folyamata?

A világ és a keresztények, a hívők közösségének szelleme és sorsközössége csak néhány ponton forr össze. A világ erkölcsileg romlik is és halad is. Az azonban hatalmas dolog, hogy újabb világháború elkerülésére létrejött az Egyesült Európa De Gaul és Adenauer összefogása révén. Minek az ostoba halál millióival érthetetlen borzalmakat szabadítani a világra? Minek? Síró anyákat, hadi rokkantakat termelni. Én láttam De Gault kivilágított nyitott kocsi utazni, amikor merénylők sora leselkedett reá, mert lemondott Algéria birtoklásáról. Egy nagy darabot adott hazájából a békekességért! Megértette az idők szavát, hogy a gyarmati államforma önmagában kegyetlenséget hordoz, és szabaddá tette Algériát. A nem formális, hanem a hívő kereszténység, ahol elérte a lelki nagykorúság érettségét, átérzi ennek felelősségét is.

Az egyházak mintha ijedten néznék a világ rohanó technikai és szociológiai változásait, hatásosan nem szólnak bele. Most sorsa a világ az egyház nélkül alakul. Egymás elfogadása, egymás szolgálatának elismerése, a tágkeblőség szinte föltétele az ökumenikus egyességnek. Ez tenné politikailag is hatássó munkájukat. Ez emelné föl népeik mentalitását, morálját, merem mondani, hogy spiritualitását is olyan szintre, amellyel a politikai terveket, az ideálokat meg is lehet valósítani. A gondolkozó elit csak az ideális célokat adja, amelyek füstbe ment tervek lesznek, ha a mindennapi ember vagy a közömbös ember nem fogja föl, és nem szívvel követi azt. Szerintem bármi módon, bármilyen felekezetben, ha azok az egészséges evangéliumi tanítást vallják és arra törekednek, az egységet munkálják. Mert „a jövendő a béke emberéé!” (Zsolt. 37,37)

Tapolyai doktor úr, köszönöm a beszélgetést!

(Külön meg szeretnék köszönni Thomka Lukovics Ágnes hölgy és Dóczi Sándor úr, a belgrádi Református egyházközség híveinek közreműködését e beszélgetés előkészítésében.)

Maksim Santini

Test és lélek

Hogyan érzékeli a gyerek először, hogy lelke van, hogy a testi dolgok mellett a lélekkel is törödni kell?

Hány részből áll az ember? Test, szellem, lélek. Az első kettőt, a testét és a szellemét talán még táplálja is a modern ember, de a lélekre már nem marad idő, nem törődik vele, talán tudomásul sem veszi, hogy van. A gyermek fejleszti testét a tornaórán, táplálja szellemi érdeklődését az iskolában, és a lelkieket?

Természetes, hogy törődünk testünkkel, tápláljuk, eddük, megadjuk neki a pihenést, de ha ezek közül a tevékenységek közül valamelyiket túlzásba vesszük, felborul az egyensúly. Nevetséges, szomorúan visszataszító egy 300 kg-os ember, egy izomkolosszus, vagy egy kórosan lusta, munkakerülő személy. Az evés, alvás, ösztönök kielégítésétől az állatot és embert a szelleme különbözteti meg. Az állat, legyen bármilyen okos, ügyes, nem teremt kultúrát, nincsen civilizációja, történelme. Nem fog könyveket írni, operaházat emelni. Mégis, amikor az állatnak vannak bizonyos ösztönös megnyilvánulásai, például szereti a kicsinyét, ragaszkodik az emberhez, a gazdi kijelenti, hogy lelke van az állatnak. Ez tévedés.

Mi az a lélek? Honnan van? Hogyan működik?

Lelkünket az Istentől kapjuk, fogantatásunk pillanatában. Lelkünk működéséről a lelkiismeretünk ad először jelet. Az embergyerek öntudatra ébred, transzcendentális. A materialisták szerint lélek nincs, az emberi test az állatvilágból emelkedett ki. Pedig az ember már testi mivoltában sem állat. Hiszen

az állat specifikus, környezetéhez alkalmazkodik az evolúcióval, tollat növeszt, ha repülni akar, bundát, ha fázik. Az ember ezzel szemben nem magát, hanem a környezetét alakítja át. Ruhát varr, ha fázik, repülőgépet épít, ha repülni akar.

Descartes szerint az ember teste és lelke között semmi kapcsolat nincs. A test mechanikusan működik, a lélek nincsen befolyással rá. Ma már tudjuk, hogy ez nem így van, gondoljunk csak a pszichoszomatikus betegségekre. Leibnitz szerint összhang van a test és lélek közt. Ez a helyes elgondolás. Egyazon személyhez tartozik az érző lélek és a szem, amely pislog. Sokáig a kereszténység is más-hogyan gondolkodott. Lenézte a testet, alsóbbrendűnek vélte. A görög filozófusoktól örökölte ezt a nézetet, például. Pütagorásztól, aki azt mondta, a szellem a test sírjában fekszik. A szerzetesek sanyargatták a testüket, nem tisztálkodtak, nem étkeztek rendszeresen. Úgy gondolták, a test bűnös, nem lehet része a feltámadásban. A másik szélsőséges elképzelés az eretnekeké volt, akik élvezet által akarták lerombolni a testet, alkoholizáltak, lakomákat rendeztek, orgiával egybekötvé.

A testünk is velünk jön majd a mennyországba, csak megdicsőülve. Hogy mik a megdicsőült test tulajdonságai? Csak abból sejtethetjük, amit Jézustól tudunk róla. Átmegy a bezárt ajtón, nincs szüksége ételre, a menny-

ben nem házasodnak. A feltámadáskor tehát a testünk is feltámad, de egy más formában, nem ilyen fizikálisan, mint amilyen most.

Miért fél akkor az ember a haláltól?

Kezdetből fogva vágyik az emberiség a halhatatlanságra. Mítoszokban, ókori vallásokban szerepel a halhatatlanság. Mit gondolnak a filozófusok a halálról? Heidegger azt mondja, a halál zárja le, teszi egészsé az embert. Sartre, Camus szerint az emberi élet abszurd, tevékenységünknek nincs értelme a halál miatt. Epikuros görög filozófus cinikusan kijelentette, hogy a halálhoz semmi közünk, mert amikor elér minket, mi már nem létezők! Nos, ez jópofa válasz, de nyilvánvalóan nem igaz. Ezek a feleletek nem elégítenek ki minket, mert nem mondják ki az igazságot. A halál a földi élet lezárása, ami után jön a mennyi élet, ami azért boldogabb, mert az Isten közelében lehetünk. Nem igaz az, hogy a halál miatt az emberi személynek nincs értelme, mert a személyiségünk az Istenhez közel kiteljesedik.

Úgy éljünk testtel és lélekkel, hogy ez megtörténhessen.

Papp Nóra

Mi az egyház?

Az Egyházat megtapasztalni csak személyes kapcsolatokon keresztül lehet. Csecsemőkoromban megkereszteltek, nyolc éves koromban elsődöző is voltam, de egy ilyen kisgyerek még nem érti, nem érzi, mit jelent az, hogy ő az Egyház tagja.

10 éves korom körül egy színdarabot próbált a hittanos csoport. Én elfelejtkeztem a próbáról, és a pap eljött értem a házunkhoz, kocsival. Meglepődtem és büszke is voltam, hogy én számítok valamit, mert hát észrevettem, hogy hiányzom, és el is jöttek értem, nemcsak úgy lemondtak rólam. Amikor megérkeztünk a plébániára, a többi gyerek olyan örömmel fogadott, megfogták a kezem,

kérdezték, hogy hol maradtam el. Most így visszagondolva, olyan, mintha az apostolok fogadtak volna maguk közé egy tanítványt. Megható volt, akkor éreztem meg, mi a közösség összetartó ereje, mi az Egyház. Hitet csak hívő közösség adhat át. Kézelfogható volt akkor ott a szeretet. Jézus pedig azt mondta, arról ismerjenek meg benneteket, hogy szeretitek egymást.

A kis közösségek működését szorgalmazza a II. Vatikáni zsinat is, ahol ez jobban megvalósulhat, mint a tömegegyházban. Fontos, hogy a hívő a misén ne csak passzív résztvevő, néző legyen, hanem át tudja adni az érzéseit, szeretetét az Istennek és a többi hívőnek. Közösségben tehetnek tanúságot csak a hívők. Lehet otthon egyedül imádkozni, de a szeretetet megtapasztalni csak

társsal lehetséges. Így tehát az Egyház nem csak szertartás, hanem egy élő szeretetfolyam, szeretetkapcsolat. Hiszen az Egyházban a Szentlélek működik, ami-aki az Atya és a Fiú közti szeretet. A Szentlélek által szeretjük mi is az Atyát, a Fiút és embertársainkat.

Az Egyház mi magunk vagyunk, nem csak a klérus, a papok és szerzetesek. Miért van szükség Egyházra? Az Egyházat Jézus alapította, Ő akarta, hogy legyen, az apostolok építették fel. Az üdvözülés helye, ahol a szentségekben átvehetjük Isten kegyelmét. Az Egyház elviszi Isten gondoskodásának hírért messzi földre, ahol megtapasztalhatják a hívek erkölcsös, segítőkész viselkedését, a közös ima és Igehallgatás meghittségét és erejét.

Az Egyház szent. Hogy mondhatom ezt, amikor bűnös emberekből áll? Mert az Egyházat a Szent Isten alapította, és nemcsak földi bűnös emberekből áll, hanem már üdvözült szentekből is, akik a mennyben közbenjárnak értünk. Az Egyház már megmutatja itt a földön, hogy milyen lesz a megvalósult Isten országa.

Az Egyház tagja keresztséggel lehet valaki. Manapság nem ritka, hogy felnőttek kérik

felvételüket az Egyházba. Mit tesz ilyenkor a pap? Hiszen a gyerek hittanos csoportba nem ültetheti be tanulni, pedig nyilván a felnőttnek is készülnie kell a szentségek felvétele előtt. Az ősegyházban minden megkeresztelkedett felnőtt volt. Oktatásuk három évig folyt. A 3. századtól kezdett általánossá válni a gyermekkereszttség. Ha a gyermek egész családja keresztény volt, biztosítva látta a pap a kicsi jövőbeli tanítását, ezért az Egyház vállalta a felelősséget érte, az Egyház nyilvánította ki a hitét a gyermek nevében.

A 8. századra már a gyermekkeresztelés vált elfogadottá. A felvett szentség kegyelme akkor hatékony és gyümölcsöző, ha a szentséget felvevő együttműködik a kegyelemmel. A kisbaba szülei elbeszélget a pap, amikor bejelentik szándékukat a kereszteleésre. A pap felméri a szülők vallási tudását, kipuholja motivációjukat, átismétli velük az alapvető hitgizságokat. Megbeszélhetik a gyerek keresztnévének eredetét, védőszentjének életét áttekinthetik. Ha a szülők nem vallásosak, nem vesznek részt az Egyház életében, a kisgyermek vallásos fejlődése nem lenne biztosítva, a keresztelest el lehet halasztani.

A felnőtt keresztségnél komoly tanulás

előzi meg a szentségfelvételt, a prekatekumenátusban az evangéliummal ismerkednek, a katekumenátusban az Egyház életével, és be is lehet kapcsolódni, pl. misén olvashatják az olvasmányt, könyörgést. A felnőtt a három bevezető szentséget egyszerre veszi fel, vagyis a keresztséget, bérmálást, oltárszentséget. Ezután a műsztagógikus oktatás következik, az együtt megkeresztelt és áldozáshoz járulók még egy évig együtt maradnak és együtt tanulnak. Elvárhatók tőlük a bűnbánat, tevékeny szeretet, böjt, egyéb önmegtagadás.

A keresztséget és a bérmálást a görög katolikusoknál és az ortodoxoknál egyszerre kapják meg a gyerekek is, nyugaton, a IV. Lateráni zsinat határozata óta a bérmálást, vagyis a Szentlélekkeresztéget külön tartják meg, a nagykorúság határán, a felnőtté éréskor. A bérmálás segítség, hogy az Egyház tanúi legyünk, tanúságot tegyünk hitünkről, hogy újabb híveket szerezzünk az Egyháznak.

Imádkozunk azért, hogy a rendszerváltás óta szabaddá vált Egyházunkhoz minél több felnőtt kívánjon tartozni, és az Egyház felkészülten fogadja őket.

Papp Nóra

Egy igaz templom

Jézus a samáriai asszonnyal beszélget és inni kér tőle. Megmondja Jézus az asszonynak azt is, hogy már 5 férfi volt az asszony életében. A samáriai nő, hogy az ő szégyenletes magánéletéről elterelje a figyelmet, a samáriai szentélyről kezd el beszélni. Garizim hegyén állt egy szentély, amit a júdeai zsidók nem ismertek el, mert az ő szemükben csak a jeruzsálemi templom volt az igazi. De miért? Miért csak egy templom lehet? Volt már más eset is arra, hogy építettek Jeruzsálem kívül is szentélyt? Igen, Jeroboám tette ezt meg, Salamon királysága után, amikor elszakította az északi országrészt, Izraelt a déli országrésztől, Júdatól. Izraelben, Bételben és Dánban templomot nyitott, ahol az aranyborjút imádták. Azt az aranyborjút, amit Egyiptomban ismert a zsidóság, amit a pusztai vándorlás során összetört Mózes. Kr.e. 250-ben, amikor Alexandriában görögre fordították az Ószövetséget, vagyis megszületett a Septuaginta, már lezárult az ószövetségi kánon. Két vagy három felosztást csináltak az Ószövetségen belül a zsidók, 1. törvény, 2. próféták, 3. íráskönyvek vagy zsoltaírok elnevezéssel. A keresztény Bibliában az ószövetségi könyvek sorrendje nem a héber Bibliát követi, hanem a görög fordítást, a Septuagintát. A Septuagintát, bár ismerték Palesztinában, nem fogadták el. Történt ez azért,

mert az egyiptomi zsidó közösség IV. Óniás főpap vezetésével, aki Kr.e. 150 körül menekült el hazájából, Leontopoliszban zsidó templomot épített, ahol állatáldozatot is bemutatott. A palesztinai zsidók szemében ez szentségtörés volt, mert ők csak egy igaz templomot ismertek el, a jeruzsálemit. IV. Óniás főpap a fáraót kérte meg, hogy adja neki a héliopoliszi területben lévő romos templomot, Budatis egyiptomi istennő templomát, hadd alakítsa azt át. Ézsaiás próféta jóváhívatására hivatkozott, amit félremagyarázva úgy értelmezett, hogy a zsidó közösség nem véletlenül került Egyiptomba, ahol egy templomot kell építeniük. A jeruzsálemi templomot 70-ben, az egyiptomi templomot 73-ban rombolták le a római légiósok. A római Hadrianus császár 135-ben az elfoglalt Jeruzsálemet teljesen átépítette, Aelia Capitolinának nevezte el, az egykori templom helyén pedig Jupiternek emelt szentélyt. A zsidóknak a városba való belépést rendelet tiltotta. Korábban már

előfordult egyszer a zsidó történelemben, hogy pogány áldozatot mutattak be a templomban. Ez IV. Antiochos Epifanes király idején történt. Ő erőszakosan kívánta hellenizálni a zsidóságot. Halálbüntetés terhe mellett betiltotta a szombat megtartását, a körülmények között pedig Zeus Olymposnak szentelte. Tiltakozásul Mattatias meghirdette az ellenállást. Fiával a pusztába vonult, a hozzá csatlakozó zsidók több csatát megnyertek a katonák ellen. Fiát, Júdást pörölynek nevezték el, azaz makkabeusnak. Innen származik a makkabeus háborúnak a neve. A szeleukida uralkodó család, akinek a birodalmához Izrael akkor hozzátartozott, inkább kiegyezett a családdal, és Jonatánt főpapnak tették meg 153-ban. Ezt a lépést a zsidók már nem fogadták jó lélekkel, ugyanis a főpap csak Szádok pap leszármazottja lehetett. Egy későbbi Makkabeus leszármazott pedig, I. Aristobulos, a királyi koronát is elfogadta, ami végképpen ellenszenvet szült a népben. A Makkabeus-család neve később Hasmoneusra változott. Az utolsó Hasmoneus-gyermekek egyike volt Mariamne, Nagy Heródes felesége. Nagy Heródes építette fel azt a jeruzsálemi templomot, amelyet a rómaiak 70-ben leromboltak.

Papp Nóra

Beszélgető partnerem Dr. Kovács András, a soproni Szent Orsolyita-iskola igazgatója. Kérem, hogy pár mondatban mutassa be magát a magazin olvasóinak.

Mielőtt kineveztek volna az iskola élére, előtte Répcseszmerén és Ivánban tanítottam hittant, valláspedagógiát oktattam a győri hittudományi főiskolán. 2006 augusztusában dr. Pápay Lajos megyéspüspök úr kért fel erre az ember próbáló feladatra.

Kérem, meséljen az iskola múltjáról, a rendszerváltás utáni és a mai helyzetéről. Hány gyerek jár ide, és milyen korosztályúak? Honnan indult az iskola eredete?

Miután Mária Terézia aláírta az alapítólevelét, 1747 volt az első tanév, amikor elindult itt az oktatás. A 260. tanévet kezdtük el szeptemberben.

Kévszámok mondhatják ezt el magáról.

Sopronban általában ilyen patinás intézmények vannak, itt, velünk szemben, a 450. tanévet nyitották meg az evangélikus kollégák. Az iskolánk történelme során mindig oktatási intézmény volt. Például 1897-ben az intézményben szám szerint tíz különböző oktatási létesítményt tartott fenn: hat és négy osztályból álló elemi iskolát; négy osztályos polgári iskolát továbbképző tanfolyammal; négy osztályos elemi tanítóképzőt; három osztályos polgári tanítóképzőt; varró-, ipar- és műhímezési iskolát; rajziskolát; zeneiskolát; kétosztályos ismételőiskolát és családiskolát. Az államosítások idején fokozatosan leépítették iskolánkat az utolsó okleveleket 1957-ben adták át tanítóképzőnkben, aztán megszüntették a gimnáziumot is: ettől kezdve csak általános iskolaként működött a Szent Orsolya egészen 1991-ig.

A nevé megtartotta?

Nem, Belvárosi Általános Iskola volt, és egy másik általános iskolát is hozzácsatoltak. Néha még ma is így mondják, hogy a Belvárosi Iskola. 1991-ben újra a renddel karöltve, helyi kezdeményezésre, de nem az iskola részéről, visz-

Bemutakozik a Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium

szaszereztek az épületet. Az Orsolya téri szárnyat átvették és folytatódott az oktatás, katolikus keretek közt. Sok nehézség adódott, nővérek már nem voltak, igazgatóváltás történt, de a nómenklátúra megmaradt. A Sze-

chenyi téri épületben működött a városi fiú kollégium. 1992-ben kaptuk vissza lepusztult állapotban, mintha a szovjet megszállók hagyták volna el, itt alakítottuk ki a kollégiumot. 1992-ben újraindult a koedukált nyolcosztályos 1994-ben pedig a négyosztályos gimnáziumi képzés.

A szellemisége megváltozott az intézménynek? A nővéreknek hangadó szerepük van?

Ez az egyházmegye és az orsolyiták közös intézménye, a tulajdonjog a rendé, fenntartó a győri püspökség. A kezdeti időszakban a tantesztületnek is volt rendi tagja. A szellemiséget közösen formáltuk. A hitoktatás bevezetése természetes volt. A biológiát, kémiát orsolyita apáca tanította. Ma már nincs rendi tanárunk, ez nem rendkívüli dolog. De minden felújítást az épületen megvitatjuk velük, az értekezleteinken jelen vannak. Hagyományainkhoz ragaszkodunk, megtartjuk a Szent Orsolya napot, két napos ünnepel. Az orsolyita rend megtelepedésének jubileumát is megünnepeltük, a 260. tanév örömét is megüljük. Három egyházmegyéből jönnek a diákjaink, a katolikusok vannak többségben, 90 százalék, ezen kívül az evangélikus és református kisebbség egyenlő létszámban van jelen. Annak ellenére, hogy a velünk szemközti épületben van az evangélikus iskola, ide is járnak evangélikus felekezettűek.

Nekik külön hittanóra van?

Természetesen. Bárki jöhet, aki elfogadja a céljainkat, de valamelyik felekezethez tartozni kell. Külön templomunk van, iskola-plébánosunk van, ő a lelki igazgató, lelki felelős is egyben. Ebben nekem, mint iskolaigazgatónak egyetértési jogom van.

Mekkora az iskola létszáma.

Létszámunk 680-980 közt mozog. Az elmúlt évben 760 diák járt ide. A létszám fele-fele arányban oszlik meg a gimnázium és az általános iskola között. A helyi Szent István Katolikus Általános Iskola integrálódott a miénkbe két éve. A mi gimnáziumunk húzza maga után az általánost, tanulmányi-szakmai eredményben egyaránt. Érettségizett diákjaink 94 százaléka egye-

temi felvételt nyer. Az orvosi karon orsolyiták „fakultás” is van már. Ez minősít minket.

Milyen tagozataik vannak?

Matematika, angol, illetve német. Rendszeresen rendezünk nyelvi versenyeket is.

A kormány intézkedései, az óraszámemelés, a pedagógus-elbocsátás és a demográfiai hullámvölgy persze minket is súlyt. Az iskolát támogatja az egyház, de nem mindegy, hogy hogyan működtetjük. A rossz gazdasági helyzet ellenére fejlődni kellene. Másfélmilliárdnyi összegre lenne szükség a teljes rekonstrukcióhoz. Közel 100 millió forintba került a külső homlokzat-felújítás, és a közeljövőben építendő tornacsarnokról még nem is beszéltem.

A szülők hozzájárulnak a fenntartáshoz?

Természetesen segítenek a maguk lehetőségéhez mérten. A hívek két és fél millió forintot gyűjtöttek nekünk, Ausztriából 400 ezer forintnyi eurót kaptunk, ezeket a működésbe kell invesztálni. De vannak szétzilált családi háttérrel rendelkező diákjaink is, akiket nekünk kell a renddel karöltve támogatni, ingyenes étkezéssel és kollégiumi elhelyezéssel. Felkaroljuk őket, de féltő, hogy ehhez a források lassan elapadnak.

A családokat is pasztorálják?

A szentségre felkészítő évfolyamon a lelkész az osztályfőnökkel együtt végigjárja a szülőket. Az alsó tagozatban családi programokat szoktunk szervezni, de nagyobb közösség nem fér el a dísztermünkben. Tornacsarnokot készülünk építeni, és addig, amíg elkészül, a külső helyszínért fizetnünk kell, például az orsolyabál esetében is.

A civil szaktanárok is vallásos szellemben nevelnek?

Mi nem csak címtáblát cseréltünk. Van azért olyan tanárunk, aki elfogadja a mi szellemiségünket, de nem tette magáévá. És van ateista kollégánk is, de nem nyiltan.

Ötözködést, hajfestést tekintve vannak megszorítások?

Elfogadják a szülők a normáinkat. Figyelünk az erkölcsi színvonalra. Dohányzás, alkohol tiltott. Próbálkozások azért mindig akadnak, főleg az új belépők között.

Köszönöm a beszélgetést, az Önök iskolája nemcsak a nevében, hanem a nevelésében is képviseli a keresztény szellemiséget.

Kuruczleky Ilona

A rejtélyes lépcső

Santa Fé, New Mexico, Usa. Egy több, mint 130 éves csoda, évente 250 000-nél is több látogatót vonz magához. E látnivaló nem más, mint a Loretto kápolna. E kápolnát a „csoda lépcsője” különbözteti meg a többtől. A kápolna a XIX. században épült. Amikor elkészült, akkor vették észre a szerzetesek, hogy nincs lépcsőfeljáró a kórusnak fenntartott emelvényhez. A szerzetesek kilenc napig imádkoztak Szent Józsefhez, tudván azt, hogy ő ács volt.

Az utolsó nap egy idegen kopogtatott a bejárati ajtón, mondván azt, hogy ő ács és meg fogja építeni a lépcsőt. Ő megépítette a lépcsőt egyedül. Senki nem értette meg, hogy a lépcső hogyan áll minden központi támasz nélkül. Az ács egyáltalán nem használt sem szeget, sem enyvet. Dolga végeztével nyomtalanul eltűnt, még munkabérré sem tartott igényt.

Úgy hírlírik, hogy az ács maga volt Szent József..., akit Jézus küldött a szerzetesek megsegítésére. Azóta úgy tartják, hogy ezek a lépcsők „csodák” és zarándok helyévé váltak. Három rejtély vetődik fel: Az első az ács személye. A második, hogy a mérnökök és a tudósok semmilyen magyarázatot nem találnak arra, hogy a lépcső „áll” minden központi tartóoszlop nélkül. A harmadik pedig a faanyag eredete, mivel a lépcső olyan fából készült, amely sehol sem található a világon. Még van egy érdekesség: a szerkezet 33 lépcsőből áll, ami Jézus életkorát jelenti.

(Forrás: Internet)

A Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata (továbbiakban: Tanácskozó Zsinat) október 19-én tartotta rendkívüli ülését Nagyváradon.

A tanácskozás Tökés László királyhágómelléki püspök ige hirdetésével kezdődött, aki hangsúlyozta a Tanácskozó Zsinat szükségességét, hiszen túl azon, hogy a szervezet jogi személy, a nagy világban

szélszórtságban élő magyar reformátusokat fogja össze, Európától Amerikán át, Ausztráliáig. A püspök kiemelte, hogy nehéz korban szolgál a Tanácskozó Zsinat, de a feladatot végezni kell, mert erre küldettünk. Az a munka, amit a Tanácskozó Zsinat eddig is végzett, példaértékű mindenki számára, hiszen olyan hitméllyítő kiadványokat jelentetett meg, amelyek kifejezik a világ magyar reformátusságának Krisztushoz való tartozását.

Az ige hirdetését követően, dr. Erdélyi Géza lelkészi elnök nyitotta meg az ülést, majd Szilágyi Zsolt, az Erdélyi Magyar nemzeti Tanács elnöke köszöntötte a jelenlévőket. Ez után dr. Bodnár Ákos világi elnök a határozatképességet állapította meg. A napirend elfogadásakor - javaslatra - előrehozták az Alapszabály módosítását és az új tisztségviselők megválasztását. Az Alapszabály módosítás során, dr. Tóth Miklós, a Jog Bizottság elnöke ismertette azt a Nyilatkozatot, amelyet a 17 alkotótag közül 1 alkotótag terjesztett be.

Ezt követően, a jelölő gyűlés dr. Erdélyi Géza felvidéki püspököt lelkészi elnöknek, Szabó Sándor amerikai püspököt üv. elnöknek, Kovács Zoltán királyhágómelléki főgondnokot világi elnöknek, dr. Tóth Miklóst

MRETZS ülés Nagyváradon

Szabó Sándor amerikai püspök

(Hollandia) és Lázár Csabát (Németország) pedig elnökhelyetteseknek javasolta. A szavazás eredményeként, a jelöltek – egy-egy szavazat híján – abszolút többséggel lettek megválasztva az új tisztségekre. A Tanácskozó Zsinat történetében először lett tisztségviselő amerikai püspök, illetve királyhágómelléki főgondnok.

Az újráválasztott lelkészi elnök, dr. Erdélyi Géza megköszönte dr. Hegedűs Loránt üv. elnöknek és dr. Bodnár Ákos világi elnöknek az állhatatos munkáját, Isten áldását kérte további szolgálatukra, s hangot adott annak, hogy a Tanácskozó Zsinat továbbra is számít munkájukra. Az Alapszabály szerint, dr. Csiha Kálmán püspökhöz hasonlóan, dr. Hegedűs Loránt és dr. Bodnár Ákos tb. elnökei maradtak a szervezetnek.

A tisztújítást követően, a napirend szerint történtek a további események, melynek keretében bemutatásra került a 2006. évi zsinati ülés jegyzőkönyve. Ennek elfogadása után, dr. Erdélyi Géza régi-új elnök megtartotta beszámolóját, amelyben kiemelte, hogy egy ciklus munkájáról számol be, amely eredményes volt és Isten ügyét szolgálta. Elmondta, hogy olyan társadalmi környezetben végezte munkáját a Tanácskozó Zsinat, amelyben létezni is dicsőség volt, nem hogy alkotni. Ezen időszak kiemelkedő munkájaként említette meg az elmúlt hat év kiadványait, az elnökségi üléseket, melyek meghatározói voltak a Tanácskozó Zsinat tevékenységének. Szomorúan állapította meg, hogy először el kellett hagyni a

szervezetnek a régi irodáját, majd anyagilag próbálták ellehetetleníteni azzal, hogy 3 plusz 1 egyházkerület nem fizette be a tagdíjat. Jogszerűen ezeket a szervezeteket ki kellett volna zárni, de az Elnökség ezt mégsem tette, mert bízik abban, hogy a nem fizető tagok visszamenőleg rendezik tartozásukat. Az anyagi helyzetben egyébként nagy segítséget jelentett az a másfél millió forintos támogatás, amelyet pályázati úton kapott a Tanácskozó Zsinat. A jövőt tekintve megemlítette Csiha Kálmán ny. püspök munkáját, a Lelkészi Kézikönyvet és a jogharmonizációs munkát. Az elnök fontosnak tartja egy lelkészi hasz-

nálatra készített, alkalmi versidézetek összeállítását is, valamint az ifjúsági munka erősítését.

A lelkészi elnök beszámolóját követően, dr. Hegedűs Loránt üv. elnök alapos, minden részletre kiterjedő jelentést adott a bizottságok munkájáról, azokról a kapcsolatokról, amelyeket az elmúlt év során erősítettek egymás között a szakbizottságok. Hegedűs püspök jelentése és tájékoztatása egyértelmű bizonyította annak a sokoldalú munkának, amelyek a Tanácskozó Zsinat tagszervezeteinek egységét és támogatását erősítették. Az üv. elnök rámutatott, hogy a presbiteri, a szórvány, a missziói és a liturgiai bizottság igen kiemelkedő munkát végzett. Több helyszínen is üléseztek, így egymás nehézségeit, problémáit is jobban megismerhették.

A napirendi pontok között kiemelkedő volt a tagegyházak beszámolója, melyek mindegyike szükségesnek tartotta a Tanácskozó Zsinat mind erőteljesebb munkáját. A délelőtt 9 órakor kezdődő tanácskozás este 6 órakor, dr. Erdélyi Géza házigazdának szóló köszönetmondásával, majd záróimádságával és áldásával ért véget.

dr. Kis Boáz

Összehívták az MRE következő zsinati ülését

A Magyarországi Református Egyház Elnöksége november 21-22-re összehívta a XII. Zsinat következő ülését. A tanácskozáson fontos törvénytervezetek kerülnek megvitatásra, így pl. első olvasatban az MRE lelkészeinek jogállásáról szóló törvénytervezet. Ez egy új törvény, mindaddig különböző törvényekben ugyan rendezve volt a lelkészek jogállása, de egységesen ez nem történt meg.

Harmadik olvasatban kerül tárgyalásra az MRE lelkészeinek nyugellátásáról és nyugdíjintézetéről szóló törvény módosítása. A törvény első részében alapfogalmakat határoz meg, melyek könnyebben

érthetőbbé teszik a törvényt. A módosításra egyébként, a társadalmi viszonyok változása miatt is szükség van. A 9. részben nagy hangsúlyt helyez a módosítás a tagsági, illetve fenntartói járulékos fizetési fejeletére. Az előbbi elmulasztása esetén, a lelkész helyi javadalmának 50%-os letiltásáról, az utóbbi esetben pedig a presbiterium határozatban történő utasításáról rendelkezik.

Ugyancsak a zsinati ülés fogja meghatározni a 2008. évi egyházi programok fő hangsúlyait. A Zsinat dönt különböző díjaknak az átadásáról is, amelyekkel az egyházi szolgálatban előjárókat köszöntik.

Tanácskozott a Magyar Református Lelkészegyesület Szövetsége

Idén augusztus 6-9-ig, Szilágy-csehben tartotta konferenciáját a Magyar Református Lelkészegyesületek Szövetsége. Az istentiszteleten Tökés László királyhágómeléri püspök hirdette az Igét, majd ezt követően dr. Tóth Albert elnök nyitotta meg a konferenciát. A program délelőtt előadásokkal, délután pedig kirándulással telt.

Az első napon dr. Zétényi Zoltán a Szentkorona-tanról tartott érdekesítő előadást. Ez különösen is aktuális a jelen társadalmi feszültségben, hiszen a Szentkorona nem elválasztotta, hanem összekötötte az országrészeket. Ezt követően dr. Tökéczi László, A református Horthy Miklós címmel tartott előadást, majd a hallottak megbeszélésével zárult a délelőtt. Az első napon Zsibóra és környékére kirándultak az egybegyűltek.

A második nap kiemelkedő

előadását dr. Csohány János tartotta, a történelmi magyar református egyházak (Egyesült Magyar Református Egyház) létrehívásának esélyeiről. Az előadó kifejtette annak szükségszerűségét, hogy véleménye szerint elengedhetetlen egy világot árfogó Magyar Református Egyház. Az előadást hozzászólások követték, melyek az Egyesült Magyar Református Egyház létrehozásának módozatiról szóltak. Délután Nagybánya és környékének szépségeivel ismerkedtek meg a konferencia résztvevői.

A záró napon Takaró Mihály: Ami az irodalomkönyvekből kimaradt címmel tartott nagy érdeklődésre számot tartott előadást.

A konferencia Nyilatkozat elfogadásával és Molnár Kálmán szilágycsehi lelkész áhítatával fejeződött be.

dr. Kis Boáz

Lapszemle

AHollywoodi Magyar Református Egyház jelenteti meg immár 45 éve, az Egyházi Híradó című lapot. A legutóbbi szám megemléke-

zik október 6-ról, cikket közöl a Szentkoronáról, majd Tatai István: Isten vezetésének felismerése címmel, a 25. Zsoltár 8. és 9. verse alapján elmélkedik.

Az újság közli Patkós Ilona verseit, melyek közül az egyik Deme-

ter Andor püspök nyugdíjba vonulásáról szól. Beszámolót olvasha-

tunk a legutóbbi tisztújításról is, amelyen Nagy Bálint hollywoodi lelképásztort esperessé választották, aki egyébként az Egyházi Híradó szerkesztője.

Az **Exodus Kiadó** adja ki a Református Élet című lapot, amely tetszetős kivitelben, mély gondolatokkal, hitméllyítő írásokkal jelent meg, a korábbi számaihoz méltóan.

Az újság sorozatot közöl L. Kozma Borbálától Lorántffy Zsuzsannáról, a református fejedelemszorongóról. Két nagyobb elemzés olvasható Ady Endréről és az ő szolgálatával kapcsolatban. A gyülekezeti élet problémáira mutat rá "A zavarodottak társasága?" című írás, mely a gyülekezeti élet felelőtlen megváltoztatását - ami nem azonos a megújítással - elemzi. Ez utóbbi írás hangsúlyozza, hogy sokkal nagyobb felelősséggel kell ebben a tekintetben eljárjunk, mint ahogy azt némely gyülekezetekben teszik.

Színi előadás egy öreg parókián

Kelemen István, a Madách Színház tagja október 27-én este 6 órakor adta elő Gárdonyi-

Kelemen István színművész, előadás közben

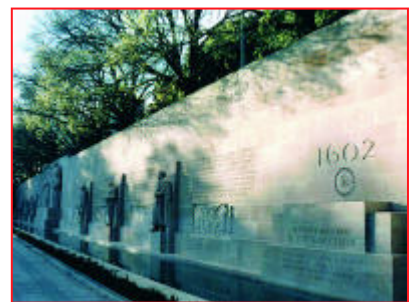

ban Karinthy Ferenc: Utazás a konyám körül című művét. Az előadás a református egyházközség szervezésében, a régi parókián (Gárdonyi, Bóné Kálmán u. 10.) került megrendezésre és a jövőben szombat esténként megismétlik.

Érdeklődni lehet: Oláh László lelkésznél, az alábbi telefonszámon: 06-22-355-609.

Október, a reformáció hónapja

Areformáció nagy ajándékáért október 31-én a protestáns egyházak közös ünnepélyen adnak hálát. Ezt megelőzően azonban, a református gyülekezetek számára különösen is fontos az egész hónap. Ünnepi rendezvények sora, istentiszteleti alkalmak teszik lehetővé a reformáció lényegéről – a megújulás szükségszerűségéről – való elgondolkodást. A részle-

tekről a kedves Olvasó a www.reformatus.hu honlapon szerezhethet tudomást.

Centenárium ünnepség a Baár-Madasban

Száz éves fennállásáért adott hálát Istennek a Baár-Madas Református Gimnázium, igen megható ünnepség keretében. Az ige-

detés szolgálatát dr. Szabó István dunamelléri püspök végezte, Ravasz László korábbi püspököt idézte, majd kifejtette, hogy miért jó ebben a gimnáziumban tanulni.

Az istentiszteletet követően, dr. Tökéczi László dunamelléri világi főjegyző tartotta meg visszamelekezését és előadását. Az ünnepség keretében dr. Szabó István püspök felavatta az iskola régi-új szőszékét.

Lelkészeiktatás Abán

Október 27-én iktatta be Maruczán Attila református lelkészt Az Abai Református Egyházközség lelkészi szolgálatába Agyagási István vértessaljai esperes.

A beiktatási ünnepségen számos lelkész és gyülekezeti tag vett részt, osztozva a lelképásztor és az abai gyülekezet örömeiben. A beik-

Agyagási István esperes köszönti a beiktatott lelképásztort

tatott lelkészt szolgálatára bibliai Igével áldották meg.

Kerékpárral Európa országaiban

Regnum Marianum

Bécs – Pozsony – Budapest

Kerékpáros csoportunk az elmúlt tíz évben mintegy 150 diáknak adott lehetőséget, hogy szabadidejüket együtt és hasznosan töltsék el, kerékpárral fedezzék fel hazájukat és a nagyvilágot. Legkisebbjeink 5. osztályosok, az idősebbek pedig a középiskolából járnak vissza kerékpározni.

Szponzoraink vegyes vállalatok, amelyeknek a munkáját így a gyerekek is megismerik, nagykövetségek, testvérvárosi kapcsolatok, emigrációs magyar szervezetek, ifjúsági egyesületek, kulturális társaságok. Szervezésükben többször jártunk már üzemlátogatásokon. Támogatás, reklám és együttműködés, ami mindkét fél számára hasznos kapcsolat. Külföldi utazásaink 2-3 évente vannak, hiszen megszervezése csaknem egy éves munka. Nyári táborozásainkkor szinte az egész nyarat együtt töltjük a diákjainkkal. Igazi csapatmunka, erőpróba, kaland és szórakozás. Program a kamaszoknak, hogy a szünetben ne csak a TV-t nézzék vagy céltalanul kóboroljanak a városban, a bevásárló központokban vagy a parkokban. Nálunk, a Regnum Marianumban ez is a prevenció eszköze.

A külföldre utazó csoport létszáma 20-23 fő. Kísérőnek azok a középiskolás vagy egyetemista diákok jönnek, akik

már évek óta velünk kerékpároznak. Feladatuk akad bőven: tolmácsolás, szerviz, filmforgatás stb.

Élménybeszámoló

Ma (2007. október 20.) a Bécs-Pozsony távot kellett letekernünk. Az ébresztő 4 óra 10 perckor volt, ami sokak számára gondot okozott. Korai kelésünk után, reggelizni mentünk a kollégium éttermébe, és elfogyasztottuk bőséges kontinentális reggelinket. Étkezésünk után bepakoltuk maradék holmijainkat és az első busszal útba vettük Bécsset. Megérkezésünk után a biciklijainkre egy picit várunk kellett, mert a kísérő autónk még a péntek reggeli dugóban állt Bécs belvárosában. Gyorsan összeraktuk bringáinkat, mert a rajt hamarosan kezdődött. Miután eldőrdült a

rajtpisztoly, kezdetét vette a nagy „versenyzés”. Róttuk a kilométereket és sorban hagytuk el a checkpointokat. Véleményem szerint a legnehezebb etap a harmadik volt, mert ekkor nagyon erős szembe-szelet kaptunk. Ekkor a csapat többsége leszakadozott, de így is hamar elértük az utolsó checkpointot. Itt is, mint mindenhol, meleg teával és sütitkével fogadták a versenyzőket. Nekem a legjobban a vajjas keksz ízlett, mert az jó krémes és lágy volt. Végül lassacskán, de persze csak miután átmásztunk pár nagyobb dombon, elértük a határt. Útleveleinket nem kérték és így csak úgy „átszáguldottunk” a határon. Ilyen élménye nem sok embernek lehet, azt hiszem, főleg nem biciklivel.

A táv utolsó szakasza már Pozsony külvárosában vezetett, és a város főtéren ért véget. Összességében megtettünk körülbelül 95 km-t, ami szerintem nem rossz teljesítmény. Szállásunk egy régi építésű szállodában van, vacsoránkat is itt ettük meg. Előétel és desszert is szerepelt a menüben, ez sokunk tetszését elnyerte. Mindezek után bementünk a városba, hogy felvegyük másnapi elemőzsiánkat. Holnap egy szlovák iskola meglátogatására készülünk, ahol a diákokkal megajándékozunk egymást.

Nagy Máté Teo

Forrás: <http://www.bringora.hu>

Szent Kereszt Ifjúsági Találkozó

1000 éves évfordulóra emlékeztek Harkakötönyben

A magyar ifjúság védőszentjének, Szent Imre születésének 1000. évfordulója alkalmából számos ifjúsági program szerveződött országszerte fiatalok számára. Ehhez a programsorozathoz kapcsolódott a harkakötönyi Szent Kereszt Ifjúsági Találkozó is szeptemberben, ahol hat településről csaknem hetvenen vettek részt a hangulatos és programokban gazdag eseménysorozaton.

„Fiatalokat szólítottunk meg és találkozásra hívtuk őket: önmagukkal, egymással és Istennel. Értékeink, hagyományaink felfedezése és őrzése komoly feladat. A Szent Kereszt Ifjúsági Találkozó ezt tűzte ki célul. Meglepetéssel tapasztaltuk, hogy más korosztály is csatlakozott programjainkhoz” – számolt be a találkozó szervezője, Brassó Imre Albert, a Szilády Áron Gimnázium hittanára, lelkipásztori munkatárs.

A találkozó egy kulturális eseménnyel kezdődött, melyen egy fiatal harkakötönyi alkotó, Nyári Nelli, a Szilády Áron Református Gimnázium diákjának csodálatos festményeit tekinthette meg a közönség. Ugyanitt, a Faluház kiállítótermében volt látható az a fotókiállítás is, amelyet a Világi Apostolok Közössége bocsátott a szervezők rendelkezésére és a mindennapok szeretett pillanatait mutatta be. Fülöp Ernő plébános gondolatébresztő beszédét a szabadban, zöld környezetben hallgathatta

meg a jelen lévő ifjúság, majd a megszólításra válaszok születtek kiscsoportos beszélgetésekben, közben a kicsiknek Szalai Rita és Mariann tartott kézműves foglalkozást. A játék, a vidámság és az ismerkedés is jelen volt a találkozón, hiszen Csőri Gergő lelkész nagy sikerű csoportjátékokat vezetett.

Az első estén, vacsora után egy hangulatos diameditációra került sor, majd egy éjszakai zárándoklatra készülődött a csapat. A sötétben kigyalogoltak egy messze, a falun kívül lévő ősi helyre, ahol régen kereszt állott, figyelve a csendes éjszakára és gyönyörködve a csillagos égbolton. A kereszt tövében tűz lobogott és ifjúsági énekeket énekeltek, közben sokan álltak a kereszt elé és dobták a tűzbe azokat a papírdarabokat, amikre fel voltak írva mindazok a dolgok, amik gátlók, fájók vagy nehezkesek voltak számukra. Ezután fátylas menetben egy nagy fakeszettel elindultak a templom felé. Út közben

sokan vették vállukra a keresztet, így került a kereszt vállról a vállra.

A másnap délelőtti túra is nagy sikerű volt, tele élménnyel és meglepetéssel. A találkozó vasárnap délután a Geszler Péter káplán által bemutatott szentmisével zárult és így kapcsolódott a program a falu búcsújához is. A szentmise után Császár Blanka és Bődecs Anna előadásában magyar népdalokat hallgathattak meg a jelenlevők, majd a Szivárvány Kiskunhalasi Báb Együttes Szent Erzsébet életéből mutatott be epizódokat, amit szerény agapé követett, melynek keretében megoszthatták egymással a két nap élményeit a résztvevők.

Nagyon sokan részesei annak a sikernek, amely az összefogás révén jött létre. Köszönettel tartoznak a szervezők és résztvevők mindazoknak, akik imáikkal, hozzájárulásukkal segítettek a jövő megszületését.

Kuris István László

A világ egyik leggazdagabb kultúrájú országának fővárosában 1927 óta működik a magyar állam legértékesebb külföldi ingatlanjának számító Falconieri-palotában a Római Magyar Akadémia, amelynek számos pompás részletét az egyetemes barokk művészet egyik legnagyobb mestere, Francesco Borromini alakította ki a 17. században. A római történelmi városrészben lévő különleges szépségű épületet, amely előkelő környezetben található – Via Giulia –, néhány lépés re a Francia Nagykövetségnek helyet adó Farnese palotától, Bethlen István miniszterelnök és Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatási miniszter vásárolta meg. Ebben a csodálatos római palotában beszélgettem Dr. Csorba László igazgatóval, a neves történésszel, a budapesti ELTE docensével, aki egyben a magyar nagykövetség kulturális tanácsosa is.

Az élénk kulturális tevékenységet folytató intézmény, amelynek alapvető feladata: a magyar kultúra terjesztése, ápolása és erősítése szerte Itáliában, különféle korszakokat élt meg, kedvező és kevésbé pozitív viszonylatban.

Valóban. A második világháború kitöréséig terjedő időszak az intézet első aranykorának tekinthető. Kitűnő tudósok és írók laktak az Akadémia falai között, amelynek egyik épülete a Rómába érkező ösztöndíjasokat látja vendégül. Itt lakott például Kerényi Károly, Szerb Antal, Genthon István, Farkas Ferenc. Ugyanakkor a művészösztöndíjasok munkássága nyomán önálló irányzat bontakozott ki a magyar festészetben és szobrászatban. Az ún. „Római Iskolá”-nak olyan nemzetközi híru reprezentánsai voltak, mint: Aba Novák Vilmos, Szőnyi István, Pátzay Pál. Ezt a virágzást megszakították a II. világháború eseményei, majd ezt követően újra nagy sikerek következtek, a jeles irodalomtörténész, Kardos Tibor igazgatása idején.

Például?

A Római Magyar Akadémia ösztöndíjasai között olyan neveket találunk, mint Weöres Sándor, Nemes Nagy Ágnes, Pilinszky János vagy

Kiállítások, irodalmi és zenei programok..

A Római Magyar Akadémia – hazánk szellemi kirakata

Ottlik Géza. A jelentős gyarapodásnak azonban 1950-ben vége szakadt.

Mi történt?

Az intézet a követség része lett és megfosztották önálló tudományos és művészeti intézményi rangjától. Ez a helyzet alapvetően a 1956-os forradalom után változott meg, bár azzal a tendenciával, hogy „igazolja” a világ előtt, a pártállami időkben Magyarországon nincs elnyomás, nem korlátozzák a szellemi alkotómunkát. A Római Magyar Akadémia ösztöndíjasai ebben az időben gyarapíthatták a magyar tudomány és kultúra itáliai ismeretségét és elismerését.

Hogyan alakult sokrétű tevékenységük a rendszerváltozás után?

Munkánk az elmúlt évtizedek minden tanulságát összegezve formálódott tovább. Így például a magyar, a magyarországi nem magyar, a határon túli, illetve a távolabbi külföldi magyar

kultúra sokszínűségének és értékeinek bemutatása, a kulturális örökség és a kortárs alkotók, alkotások népszerűsítése. Ugyanakkor a magyar tudomány eredményeinek szélesebb körben történő megismertetése, az ehhez kapcsolódó oktatási feladatok ellátása. Jelentős hangsúlyt kap a tevékenységünkben az itáliai magyar emlékek kutatása, védelme és gondozása.

Sokféle színes programok valósulnak meg a Palotában?

Fotó: OKM, Gordon Eszter

Kiemelkedő esemény volt ugyancsak 2006-ban a Bartók Emlékév különleges nyitókoncertje, amely a Quirinale Palotában, az olasz államfői rezidencián, a két ország köztársasági elnökeinek jelenlétében került lebonyolításra. Ezen

nagy sikerrel szerepelt a Bartók Vonós-egyenes, a Muzsikás Együttes és Sebestyén Márta.

2007 tavaszán elismerést kiváltó tárlat megrendezésére került sor az Európai Uniót megalapozó római szerződések megkötésének 50. évfordulója alkalmából, amelyen kiállításra került: Csontváry Kosztka Tivadar, „A magányos cédrus” című remekműve. A tárlat színhelye a Quirinale Palota volt.

Az utóbbi időben több magyar vonatkozású emléktábla felavatására is sor került.

Igen, hiszen feladataink része az itáliai magyar emlékek kutatása, gondozása. 2005-ben Palermóban Tüköry Lajosnak, a garibaldista harcok mártírjának állítottunk táblát, 2006 októberében Salernóban Márai Sándor szobrát avattuk fel, novemberben pedig Gerevich Tibor művészettörténész professzor emléktábláját adtuk át Rómában.

A Római Magyar Akadémia palotájában működik immár 1940 óta önálló pápai intézményként a pápai Magyar Egyházi Intézet a második emeleten, amely ugyan a maga útján halad, mégis vannak és voltak érintkezési pontok Önökkel.

Kifejezetten. Rendszeresen koncerteket, kiállításokat, irodalmi esteket, filmvetítéseket rendezünk.

Megbízatusuk alapján „Palotán kívül” is sok kulturális esemény, értékes program szervezője a Római Magyar Akadémia. Néhány mondatban hallhatnánk ezekről.

Számos eseményt szervezünk szerte az Appennin-félszigeten, Genováól Firenzen és Nápolyon át Palermóig. 2002-ben például Magyar Kulturális Évadot rendeztünk, amelynek keretében 300 érdekes eseményre került sor. 2004 nyarán a velencei Redentore Fesztiválnak, majd 2006-ban pedig a bolognai Gyermekekönyv Illusztrációs Vásárnak volt hazánk a díszvendége.

Az előzmények visszanyúlnak még az 1890-es évekre, amikor megnyiták a Vatikáni Titkos Levéltár kapui. A Rómában élő Fraknoi Vilmos címzetes püspök és történész akadémikus, e páratlan gazdag gyűjtemény hungarika-kincsének feltárására saját pénzén tudományos kutatóintézetet hozott létre. Ezeket az alapítványokat a magyar állam átvette és beépítette az 1927-ben létrejött Római Magyar Akadémia kereteibe. Itt működik ma is a Fraknoi Vilmos Történeti Intézet, amely önállóan szervezi az Akadémia tudományos tevékenységét. Rendszeresen szervez konferenciákat, előadó- és vitaesteket, könyvbemutatókat, történeti tárgyú kiállításokat.

Legutóbb például a milánói Tudományegyetemmel közös Batthyány–Garibaldi konferenciát rendeztünk. De visszatérve a Pápai Magyar Egyházi Intézetre, ez a pápi kollégium közvetlenül az Akadémia ún. Pápi osztályához alakult ki. Ennek olyan felszentelt papok voltak a tagjai, akik a magyarországi egyházmegyéek ösztöndíjsaival érkeztek Rómába, hogy az ottani katolikus egyetemeken valamilyen doktori címet szerezzenek. Ez a Pápi osztály ezután 1940-ben pápai címet és kiváltságokat kapott. Így a gyakorlatban jogilag önálló és manapság is teljesen önállóan működik a római Palota második emeletén.

A Fraknoi Intézet folyóiratokat is ad ki?

Kettőt is, az ANNUARIO-t és a FONTES-t. Az Akadémia társkiadója a COLLECTA VATICANEA című forrásgyűjteménynek is, amely a Vatikáni Titkos Levéltár magyar vonatkozású iratanyagának publikálását tekinti fő feladatának.

2007 májusában két és félelvi munkával a magyar Oktatási és Kulturális Minisztérium jóvoltából befejeződött e nagy hírű intézmény homlokzatának különleges restaurálása. Így a 80 éves Római Magyar Akadémia teljes pompájában szolgálja hazánk kultúrájának terjesztését.

Így van, nemcsak a legjobb kulturális hagyományokat folytatva, hanem korunk követelményeinek is megfelelően szolgáljuk a magyar jelenlétet Rómában, Itáliában – hangsúlyozta befejezésül elegáns római irodájában Dr. Csorba László igazgató, kulturális tanácsos.

Karczag László

Megrendelés és előfizetés

Legújabb és régebbi számaink megvásárolhatók, vagy telefonon megrendelhetők postai utánvétellel a kiadótól:
 Veritas Invest Zrt. 1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 86. Tel: 383-0984 (A régebbi lapok ára: 345.- Forint + postaköltség.)
 Interneten is fogadunk megrendeléseket: www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@veritas.hu

Előfizetési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsd ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....

aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Veritas Invest Zrt.
1142 Budapest
Erzsébet királyné útja 86.

F e l h í v á s

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő gyermekeken – kíván segíteni, élelmiszer- és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val kiemelten közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

OTP Bank 11714006-20385251

Adószám: 18161980-1-42

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

Magyar fiatalok, a BlackBirds sikerei a Beatles week-en, Liverpoolban

2007 sok szempontból különleges év az életemben. Több minden megadatott, amit eddig csak elérhetetlen álomnak hittem. Úgy látszik tényleg igaz, ha valamit sokáig akarunk, az előbb-utóbb valóra válik, és általában (talán jutalmul a hűségünkért) jobban, mint ahogy elképzeltük. Az egész világon összeköti az embereket egy láthatatlan, de érezhető szeretet szál. Ezt a világot át-szövő szálát nevezzük Beatles varázsnak.

A Beatles szeretete összeköti az embereket, és ez a szeretet felemelő, nem romboló, mélybe húzó. Lelkesedni csak pozitív irányba szabad, fölfelé. A lelkesedés titka, hogy a lángjában elégnek a határok, amik egyébként az embereket mereven elválasztják egymástól. Különböző jellemű, felfogású, műveltségű, korú és szakású emberek lelkében rezdülnek meg ilyenkor a közös húrok. A Beatles a legegyszerűbben, legértelmebben jut el lélektől-lélekig. Hazánkban is kevesen vannak aki ne szeretné, vagy ne ismerne Őket. Olyan magától értetődően sugározzák az emberi érzések esszenciáját, nincs is senki, aki Róluk negatívan nyilatkozna. Nehéz ezt megfogalmazni, a dallamot, a zenét, az érzéseket nem lehet szavakba önteni, hiszen többek a szavaknál - magasabb szférák rezgéseit közvetítik.

A Fiúk nem is voltak tisztában azzal, hogy milyen korszakalkotót hoztak létre. A négy Istenáldotta tehetség, és személyiség egyszer csak találkozott - nem véletlenül - hogy aztán a zenéjük által, amíg világ a világ a szeretetet és az összetartozást hirdessék, keresztül-kasul a Földön. Amikor Beatlest hallgatunk, valahogy minden egyszerűbbnek tűnik. Valahogy minden tisztább, világosabb és egyértelműbb lesz. Minden egyszerű, csak mi vagyunk hajlamosak túlbonyolítani a dolgainkat. A Beatles varázs, nekünk Magyaroknak kézzelfoghatóvá vált. Újra bebizonyosodott, hogy fontos dolgokban mi-

lyen szerencsések vagyunk. A mindennapokban nehezen boldogulunk, de annyi tehetség születik nálunk, és annyi pluszt adunk ezáltal a világnak. Lelki, szellemi értékekkel látjuk el, ami beépül, ami nem mulandó.

Létezik egy magyar zenekar 2003 óta, a BlackBirds. Általuk újra életre kelt a Beatles varázs. Hihetetlennek tűnhet, de így van. Bárki meggyőződhet róla, aki elmegy a koncertjükre, hogy élőben meghallgassa őket. Magyarországon is születtek zenekarok, mint mindenhol a

világon, hogy próbálkozzanak Beatlest játszani. Hallgathatóak és értékelhetőek is, legalábbis a törekvésük értékelhető. De a BlackBirds-ben benne van az a plusz. Mintha beépült volna a személyiségükbe John, Paul, George és Ringo. Népes rajongótáboruk van, akik nagy Beatles rajongókként nem tudnak és nem is akarnak összehasonlítani, hiszen a belőlük és a zenéjükől áradó Beatles varázs ezt értelmetlenné teszi, és fel sem merül. Rajongás, szeretet, és hála övezi őket. Ők ezt kellő alázattal fogadják, -

hiszen máshogy nem is történhetne. A rajongótábor egy része, 23-án, most követtük őket Liverpoolba is. A fiúkat az az elismerés és megtiszteltetés érte, hogy Magyarországról Ők kaptak először meghívást a hagyományos Beatles week-re. Felléptek a legendás Cavern Club-ban is, volt, hogy egy nap kétszer álltak színpadra, ahol a Beatles is játszott a kezdeti időkben.

Komoly szakmai és közönségikert arattak Liverpoolban, ami ráadásul pont azokban a napokban lett 800 esztendő. id. Hoffmann György, a zenekar menedzsere elmondta: „Úgy érzem, Liverpoolon keresztül meghódítottuk Angliát, hiszen a legkülönbözőbb tájakról verődött össze a közönség. Nagyszerű volt, amikor Liverpool utcáin megismerték a fiúkat, voltak koncertek, amikor a helyiség már a koncert előtt megtelt. A BlackBirds produkcióját a szakma is elismeréssel fogadta. A BlackBirds koncertjein többször ott volt Hal Bruce kanadai gitáros-énekes, az amerikai Beatles-fesztivál művészeti vezetője, aki 8-10 éve jár Liverpoolba. Remény van arra, hogy a fiúk Angliában újrazzanak és a tengerentúlon is fellépjenek.”

Az együttes: Dobos László (gitár, ének), Derecskei Zsolt (zongora, gitár ének), Békei István (basszusgitár, ének), Hoffmann György (dob). Az átütő sikerhez a Fiúkon kívül, hozzájárult a lelkes Magyar rajongótábor is, akiknek lelkesedése magával ragadta hallgatóságát is, amellyel felejthetetlen hangulatot teremtettek a BlackBirds koncerteken. A BlackBirds sokat tett Magyarország hírnevéért megbecsüléséért, és hogy tovább éljen a Beatles varázs. www.blackbirds.hu

Forgács Renáta

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas ízekkel!

1144 Budapest, Magyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564